

ГАРЧИГ
МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

353.	Хөрөнгө оруулалтын тухай	1507
354.	Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай	1526
355.	Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай	1526
356.	Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	1527
357.	Татварын ерөнхий хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	1530
358.	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	1531
359.	Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	1532
360.	Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	1532
361.	Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	1533
362.	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн зарим заалтыг хүчингүй болсонд тооцох тухай	1534
363.	Газрын тосны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	1534
364.	Концессын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	1535

365.	Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай		1535
366.	Цөмийн энергийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		1536
367.	Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай		1538
368.	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай		1590
369.	Компанийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай		1591
370.	Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		1591
371.	Инновацийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		1592
МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ			
372.	Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай	Дугаар 51	1593
373.	Газрыг улсын тусгай хэрэгцээнд авах тухай	Дугаар 52	1593
374.	Үндсэн хуулийн цэцийн 2013 оны 03 дугаар дүгнэлтийн тухай	Дугаар 54	1594
МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ			
375.	Арьс, ширний үйлдвэрлэл, худалдаанд мөрдөх техникийн зохицуулалт батлах тухай	Дугаар 300	1595

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хөрөнгө оруулагчийн хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, хөрөнгө оруулалтын эрх зүйн нийтлэг баталгааг тогтоох, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, татварын орчныг тогтворжуулах, хөрөнгө оруулалтын талаар төрийн байгууллагын эрх хэмжээ, хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүргийг тодорхойлох болон хөрөнгө оруулалттай холбоотой бусад харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомж

2.1.Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль¹, Татварын ерөнхий хууль², энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

3.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1.“хөрөнгө оруулалт” гэж Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ашгийн төлөө үйл ажиллагаа явуулах этгээдийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөд оруулсан, санхүүгийн тайланд туссан биет болон биет бус хөрөнгийг;

3.1.2.“хөрөнгө оруулагч” гэж Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт хийсэн гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчийг;

3.1.3.“гадаадын хөрөнгө оруулагч” гэж Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт хийж байгаа гадаадын хуулийн этгээд, хувь хүн /Монгол Улсад байнга оршин суудаггүй гадаадын иргэн болон харьяалалгүй хүн, түүнчлэн гадаад улсад байнга оршин суудаг Монгол Улсын иргэн/-ийг;

¹Монгол Улсын Үндсэн хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1992 оны 1 дугаарт нийтлэгдсэн.

²Татварын ерөнхий хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2008 оны 22 дугаарт нийтлэгдсэн.

3.1.4. “дотоодын хөрөнгө оруулагч” гэж хөрөнгө оруулалт хийж байгаа Монгол Улсад бүртгэлтэй хуулийн этгээд, хувь хүн /Монгол Улсын иргэн, Монгол Улсад байнга оршин суудаг гадаадын иргэн болон харьяалалгүй хүн/-ийг;

3.1.5. “гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж” гэж Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу байгуулагдсан, хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувьцааны 25 буюу түүнээс дээш хувийг гадаадын хөрөнгө оруулагч эзэмшиж байгаа бөгөөд гадаадын хөрөнгө оруулагч тус бүрийн оруулсан хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нь 100 мянган америк доллар буюу түүнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөс дээш байх аж ахуйн нэгжийг;

3.1.6. “гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газар” гэж итгэмжлэлийн үндсэн дээр төлөөллийн үйл ажиллагаа явуулах зорилготойгоор гадаадын хуулийн этгээдийн Монгол Улсад байгуулсан хуулийн этгээдийн эрхгүй этгээдийг;

3.1.7. “татварын орчин” гэж хуульд заасан татварын төрөл, тэдгээрийн хэмжээг тодорхойлох, ногдуулах, төлөх эрх зүйн зохицуулалтын бүрдлийг;

3.1.8. “татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулах” гэж энэ хуульд заасан татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулах гэрчилгээний хүчинтэй байх хугацаанд энэ хуулийн 13.4-т заасны дагуу нэмэхгүйгээр хэвээр хадгалах, эсхүл бууруулахыг;

3.1.9. “татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулах гэрчилгээ” гэж энэ хуулийн 16.1-д заасан шалгуурыг хангасан хөрөнгө оруулагч хуулийн этгээдэд энэ хуульд заасан албан татвар, төлбөрийн хувь, хэмжээг тогтворжуулах зорилгоор эрх бүхий байгууллагаас олгох гэрчилгээг /цаашид “тогтворжуулах гэрчилгээ” гэх/;

3.1.10. “тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч” гэж энэ хуульд заасны дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ авсан, Монгол Улсад бүртгэлтэй хуулийн этгээдийг;

3.1.11. “гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд” гэж нийт гаргасан хувьцааных нь 50, түүнээс дээш хувийг гадаад улсын төр шууд болон шууд бусаар эзэмшиж байгаа хуулийн этгээдийг;

3.1.12. “нэгдмэл сонирхолтой этгээд” гэж Компанийн тухай хуулийн³ 99.1-д заасан этгээдийг.

³Компанийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2011 оны 42 дугаарт нийтлэгдсэн.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

4.1.Энэ хууль нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчаас хийж байгаа хөрөнгө оруулалтад хамаарна.

4.2.Хөрөнгө оруулагч нь Монгол Улсын хууль тогтоомжоор хориглосноос бусад салбар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд хөрөнгө оруулалт хийж болно.

4.3.Гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд энэ хуулийн 21.1-д заасны дагуу зөвшөөрөл авсан тохиолдолд хөрөнгө оруулалт хийж болно.

4.4.Гадаадын болон дотоодын хөрөнгө оруулагч нь Компанийн тухай, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль⁴ болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу улсын бүртгэлд бүртгүүлснээр Монгол Улсад үйл ажиллагаа эрхэлнэ.

4.5.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд⁵ заасны дагуу төрийн байгууллага, албан газарт улсын болон орон нутгийн төсвөөс хийх хөрөнгө оруулалтад энэ хууль хамаарахгүй.

4.6.Олон улсын болон төрийн бус байгууллага, хувийн өмчит аж ахуйн нэгж, иргэний арилжааны нөхцөлгүйгээр олгох хандив, буцалтгүй тусламжид энэ хууль хамаарахгүй.

4.7.Цөмийн энергийн салбарт хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулахад энэ хуулийн 20 дугаар зүйл хамаарахгүй бөгөөд уг харилцааг Цөмийн энергийн тухай хуулиар⁶ зохицуулна.

5 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын хэлбэр

5.1.Хөрөнгө оруулалтыг Монгол Улсад дараах хэлбэрээр хэрэгжүүлнэ:

5.1.1.хөрөнгө оруулагч дангаараа болон бусад хөрөнгө оруулагчтай хамтран аж ахуйн нэгж байгуулах;

5.1.2.хөрөнгө оруулагч хувьцаа, өрийн бичиг, бусад төрлийн үнэт цаасыг худалдан авах;

⁴Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2003 оны 22 дугаарт нийтлэгдсэн.

⁵Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2005 оны 48 дугаарт нийтлэгдсэн.

⁶Цөмийн энергийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2009 оны 29 дугаарт нийтлэгдсэн.

5.1.3.компанийг нэгтгэх, нийлүүлэх замаар хөрөнгө оруулалт хийх;

5.1.4.концесс, бүтээгдэхүүн хуваах, маркетинг, менежментийн болон бусад гэрээ байгуулах;

5.1.5.санхүүгийн түрээс /лизинг/-ийн болон франчайзийн хэлбэрийн хөрөнгө оруулалт хийх;

5.1.6.хуулиар хориглоогүй бусад хөрөнгө оруулалтын хэлбэр.

**ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН
НИЙТЛЭГ БАТАЛГАА**

**6 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын эрх зүйн
нийтлэг баталгаа**

6.1.Хөрөнгө оруулагч нь хөрөнгө оруулалтыг дэмжих татварын болон татварын бус дэмжлэгийг эдлэх эрхтэй.

6.2.Төр нь энэ хуульд заасны дагуу хөрөнгө оруулагчид тогтворжуулах гэрчилгээ олгох замаар татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулах, эсхүл түүнтэй хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах замаар татварын орчныг тогтвортой байлгах баталгаа олгоно.

6.3.Хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр хууль бусаар хураан авахыг хориглоно.

6.4.Хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгийг гагцхүү нийтийн ашиг сонирхлын үүднээс зөвхөн хуульд заасан журмын дагуу бүрэн хэмжээгээр нөхөн төлөх нөхцөлөөр дайчлан авч болно.

6.5.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол энэ хуулийн 6.4-т заасны дагуу дайчлан авсан хөрөнгийн нөхөн олговрыг тухайн хөрөнгийг дайчлан авсан үеийн буюу энэ тухай хөрөнгө оруулагчид, эсхүл нийтэд мэдэгдэх үеийн зах зээлийн үнэлгээгээр тооцож, үнийн хамт төлнө.

6.6.Монгол Улс хөрөнгө оруулагчийн өмчлөл дэх оюуны өмчийн эрхийг хуульд заасны дагуу хамгаална.

6.7.Хөрөнгө оруулагч нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт татвар төлөх үүргээ бүрэн биелүүлсний үндсэн дээр доор дурдсан өөрт ногдох хөрөнгө, орлогыг гадаад улсад саадгүй гаргах эрхтэй:

6.7.1.үйл ажиллагаанаас олсон ашиг, ногдол ашиг;

6.7.2.оюуны өмчийг бусдад ашиглуулсан эрхийн шимтгэл, ажил гүйцэтгэсэн, үйлчилгээ үзүүлсний төлбөр;

6.7.3.гадаад улсаас олгосон зээлийн үндсэн төлбөр болон хүү;

6.7.4. аж ахуйн нэгжийг татан буулгасны дараа өөрт ногдох хөрөнгө;

6.7.5.хуулийн хүрээнд олсон буюу өмчилж байгаа бусад хөрөнгө.

6.8.Хөрөнгө оруулагч нь энэ хуулийн 6.7-д заасан хөрөнгө, орлогыг мөнгөн хөрөнгө хэлбэрээр гадаад улсад гаргахдаа өөрийн сонгосон, олон улсад чөлөөтэй хөрвөх гадаад валютад хөрвүүлж, шилжүүлэх эрхтэй.

6.9.Хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол хөрөнгө оруулагч нь төрийн байгууллагатай байгуулсан гэрээний харилцаанаас үүсэх маргааныг талууд харилцан тохиролцсоны дагуу гадаадын, эсхүл дотоодын арбитрыг томилон шийдвэрлүүлэх эрхтэй.

6.10.Энэ хуульд өөрчлөлт оруулах асуудлыг Улсын Их Хурлын нийт гишүүний гуравны хоёроос доошгүйн саналаар шийдвэрлэнэ.

7 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүрэг

7.1.Хөрөнгө оруулагч нь дараах нийтлэг эрхтэй:

7.1.1.хөрөнгө оруулалт хийх, хөрөнгө оруулалт хийх хэлбэр, хэмжээ, хөрөнгө оруулалт хийх газар, бүс нутаг зэргийг хараат бусаар сонгох, холбогдох шийдвэрийг бие даан дангаар гаргах;

7.1.2.нэг болон түүнээс дээш салбар, төсөл, үйлдвэрлэл, үйл ажиллагаанд хөрөнгө оруулалт хийх;

7.1.3.хөрөнгө оруулах төслийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд гадаад улсаас бараа, ажил, үйлчилгээ импортлох, үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээг экспортлох;

7.1.4.Монгол Улсад бүртгэлтэй банк, банк бус санхүүгийн байгууллагаар дамжуулан гадаадын мөнгөн тэмдэгт худалдан авах, худалдах зэргээр өөрийн гадаад валютын хэрэгцээг хангах;

7.1.5.хөрөнгөө захиран зарцуулах, хууль ёсны орлого, ашгийг гадаадад шилжүүлэх, гадаадаас шилжүүлж авах;

7.1.6.хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийг удирдах буюу удирдахад оролцох, бусад этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу эрх, үүргээ шилжүүлэх;

7.1.7.санхүүжилт, зээл, тусламж, газар, байгалийн баялгийг ашиглах хүсэлт гаргах, хүсэлтээ шийдвэрлүүлэх;

7.1.8.төрийн үйлчилгээг эрх тэгш хүлээн авах;

7.1.9.хууль тогтоомжид заасан бусад эрх.

7.2.Хөрөнгө оруулагч нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу үйл ажиллагаа явуулах үндсэн үүргээс гадна дараах нийтлэг үүрэгтэй:

7.2.1.үйлдвэрлэж байгаа бараа, үзүүлж байгаа ажил, үйлчилгээ нь үндэсний болон олон улсын стандартад нийцэж байх;

7.2.2.нягтлан бодох бүртгэлийг олон улсын стандартын дагуу хөтлөх;

7.2.3.татварын байгууллага, мэдээлэл шаардсан бусад төрийн байгууллагад бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх боломжийг бүрдүүлэх, шаардлагатай мэдээ, мэдээллээр заасан хугацаанд хангах;

7.2.4.хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа нь хэрэглэгчийн эрх ашгийг дээдэлж, байгаль орчинд ээлтэй байж, хүний хөгжлийг дэмжих;

7.2.5.хууль тогтоомжид заасны дагуу ажилтны эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлөх;

7.2.6.ажилтны мэдлэг, туршлага, мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх, удирдлага, менежментийн арга барилыг сайжруулахад анхаарч, компанийн удирдлагын сайн засаглалын зарчмыг нэвтрүүлэх;

7.2.7.Монголын ард түмний үндэсний өв уламжлал, ёс заншлыг хүндэтгэх;

7.2.8.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд нь энэ хуулийн 16.2-т заасныг баримтлан хөрөнгө оруулалтаа хийх;

7.2.9.хууль тогтоомжид заасан бусад үүрэг.

**ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТАЛААРХ
ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮРЭН ЭРХ**

8 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын бүрэн эрх

8.1.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

8.1.1.хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, хяналт тавих;

8.1.2.хөрөнгө оруулалтын бодлого, хөрөнгө оруулалтад үзүүлэх дэмжлэг, арга хэмжээний талаар санал боловсруулан Засгийн газарт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх;

8.1.3. энэ хуулийн 21.1-д заасан зөвшөөрлийг олгох;

8.1.4.Төв банк, хөдөлмөр эрхлэлт, татвар, гааль, нийгмийн даатгал, бүртгэл, гадаадын иргэдийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагуудаас хөрөнгө оруулалттай холбоотой дараах мэдээллийг хагас, бүтэн жилээр гаргуулж, хөрөнгө оруулалтын статистик мэдээллийг гаргах:

8.1.4.а.хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэр, хэмжээ;

8.1.4.б.татвар төлөлт;

8.1.4.в.ажлын байрны тоо;

8.1.4.г.гадаадын иргэний оршин суух зөвшөөрөл;

8.1.4.д.гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн

нэгжийн тоо;

8.1.4.е.бараа, үйлчилгээний импортоор хийсэн хөрөнгийн оруулалтын хэмжээ.

8.1.5.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

9 дүгээр зүйл. Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын эрх, үүрэг

9.1. Хөрөнгө оруулалтыг татах, хөрөнгө оруулалтын орчныг сурталчлах, хөрөнгө оруулагчид үйлчилгээ үзүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага байна.

9.2. Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь дараах эрх, үүрэгтэй:

9.2.1. хөрөнгө оруулалтыг татах цогц үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх;

9.2.2. хөрөнгө оруулагчийн хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах чиглэлээр дэмжлэг, үйлчилгээ үзүүлэх;

9.2.3. хөрөнгө оруулалтын талаарх эрх зүйн орчин, дотоод зах зээлийн таатай нөхцөлийг хөрөнгө оруулагчид сурталчлах;

9.2.4. хөрөнгө оруулагчид хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт хийхэд дэмжлэг үзүүлэх;

9.2.5. хөрөнгө оруулалттай холбоотойгоор төрийн бусад үйлчилгээний талаар зөвлөх болон цахим нэг цонхны үйлчилгээ үзүүлэх;

9.2.6. энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан шалгуурыг хангасан хөрөнгө оруулагч хуулийн этгээдэд тогтворжуулах гэрчилгээ олгох;

9.2.7. тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа нь төслийн бизнес төлөвлөгөө, техник, эдийн засгийн үндэслэл болон энэ хуулийн 16.2-т заасан хөрөнгө оруулалтаа хийж дуусах хугацааны дагуу явагдаж байгаа байдалд хяналт тавих;

9.2.8. энэ хуулийн 9.2.7-д заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилгоор тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдийн санхүүгийн тайланг татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас, шаардлагатай тохиолдолд тухайн хуулийн этгээдээс тус тус гаргуулан авах;

9.2.9. тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигчийн улсын бүртгэл хөтлөх;

9.2.10.хөрөнгө оруулалтыг тогтвортой үргэлжлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх.

9.3.Энэ хуулийн 9.2.6-д заасан асуудлаар дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий орон тооны бус зөвлөлийг хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний шийдвэрээр байгуулж ажиллуулна.

9.4.Энэ хуулийн 9.3-т заасан зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тогтооно.

9.5.Энэ хуулийн 9.3-т заасан зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг хамгаалах төлөөллийг оруулсан байна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ДЭМЖЛЭГ

10 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгийн хэлбэр

10.1.Хөрөнгө оруулагчид олгох хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг нь татварын болон татварын бус дэмжлэгээс бүрдэнэ.

11 дүгээр зүйл.Татварын хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг

11.1.Хөрөнгө оруулагчид дараах хэлбэрээр татварын дэмжлэг үзүүлнэ:

11.1.1.албан татвараас чөлөөлөх;

11.1.2.албан татварын хөнгөлөлт үзүүлэх;

11.1.3.албан татвар ногдох орлогоос хасагдах элэгдлийн зардлыг түргэвчилсэн аргаар тооцох;

11.1.4.албан татвар ногдох орлогоос хасагдах алдагдлыг ирээдүйд шилжүүлэн тооцох;

11.1.5.ажилтны сургалтын зардлыг татвар ногдуулах орлогоос хасч тооцох.

11.2.Доор дурдсан тохиолдолд импортолсон техник, тоног төхөөрөмжийг барилга угсралтын ажлын хугацаанд гаалийн албан татвараас чөлөөлж, нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг “0” хүртэлх хувь, хэмжээгээр ногдуулж болно:

11.2.1.барилгын материал, газрын тос, хөдөө аж ахуйн боловсруулах болон экспортын бүтээгдэхүүний үйлдвэр барих;

11.2.2.нано, био болон инновацийн технологи агуулсан бүтээгдэхүүний үйлдвэр барих;

11.2.3.эрчим хүчний үйлдвэр болон төмөр зам барих.

11.3.Хөрөнгө оруулагчид үзүүлэх энэ хуулийн 11.1, 11.2-т заасан дэмжлэгийг татварын тухай хууль тогтоомжоор зохицуулна.

12 дугаар зүйл.Татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг

12.1.Хөрөнгө оруулагчид татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгийг дараах хэлбэрээр үзүүлж болно:

12.1.1.газрыг 60 хүртэл жилээр гэрээний үндсэн дээр эзэмшүүлэх, ашиглуулах, уг хугацааг гэрээний анхны нөхцөлөөр нэг удаа 40 хүртэл жилээр сунгах;

12.1.2.чөлөөт бүс, үйлдвэрлэл, технологийн паркт үйл ажиллагаа явуулах хөрөнгө оруулагчид дэмжлэг үзүүлэх, бүртгэлийн болон шалган нэвтрүүлэх хөнгөвчилсэн горимоор үйлчлэх;

12.1.3.дэд бүтэц, үйлдвэрлэл, шинжлэх ухаан, боловсролын салбарын бүтээн байгуулалтын төслийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, гадаадаас авах ажиллах хүч, мэргэжилтний тоо, хэмжээг нэмэгдүүлэх, ажлын байрны төлбөрөөс чөлөөлөх, холбогдох зөвшөөрлийг хөнгөвчилсэн горимоор олгох;

12.1.4.инновацийн төслийг санхүүжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, экспортод чиглэсэн инновацийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн санхүүжилтэд батлан даалт гаргах;

12.1.5.Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт хийсэн гадаадын хөрөнгө оруулагч, түүний гэр бүлд Монгол Улсад зорчих олон удаагийн орж гарах виз болон байнга оршин суух зөвшөөрлийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу олгох;

12.1.6.хуульд заасан бусад дэмжлэг.

12.2.Татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгийг Газрын тухай⁷, Чөлөөт бүсийн тухай⁸, Үйлдвэрлэл технологийн паркийн эрх

⁷Газрын тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 27 дугаарт нийтлэгдсэн.

⁸Чөлөөт бүсийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 27 дугаарт нийтлэгдсэн.

зүйн байдлын тухай,⁹ Инновацийн тухай,¹⁰ Ажиллах хүч гадаадад гаргах, гадаадаас ажиллах хүч, мэргэжилтэн авах тухай хууль¹¹ болон холбогдох бусад хууль тогтоомжоор зохицуулна.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ОРЧНЫГ ТОГТВОРЖУУЛАХ

13 дугаар зүйл.Татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулах

13.1.Энэ хуулийн 13.5-д заасан этгээдэд тогтворжуулах гэрчилгээ олгох замаар хөрөнгө оруулалтын төсөл хэрэгжүүлэх хуулийн этгээдийн төлөх татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулна.

13.2.Тогтворжуулах гэрчилгээ нь олгосон өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болох бөгөөд уг гэрчилгээний хүчинтэй байх хугацаанд татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулна.

13.3.Энэ хуулийн 4.7-д зааснаас бусад тохиолдолд татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулах асуудлыг зөвхөн энэ хууль болон энэ хуульд заасан хөрөнгө оруулалтын гэрээгээр зохицуулна.

13.4.Тогтворжуулах гэрчилгээний хүчинтэй байх хугацаанд татварын хууль тогтоомжид энэ хуулийн 14.1-д заасан албан татвар, төлбөрийн хувь, хэмжээг бууруулах өөрчлөлт орсон тохиолдолд тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд уг өөрчлөлтөд хамаарах ба харин нэмэгдүүлэх өөрчлөлт орсон тохиолдолд уг өөрчлөлтөд хамаарахгүй.

13.5.Хөрөнгө оруулалтын төслийг хэрэгжүүлэх зохион байгуулалтын хэлбэрээс нь хамааран тогтворжуулах гэрчилгээг дараах этгээдэд олгоно:

13.5.1.хөрөнгө оруулалтын төслийг нэг хуулийн этгээд дангаар хэрэгжүүлэх бол тогтворжуулах гэрчилгээг тухайн хуулийн этгээдэд;

13.5.2.хөрөнгө оруулалтын төслийг харилцан хамаарал бүхий хоёр ба түүнээс дээш тооны хуулийн этгээд хэрэгжүүлэх бол тэдгээрийн толгой компанид.

⁹Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 02 дугаарт нийтлэгдсэн.

¹⁰Инновацийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2012 оны 24 дугаарт нийтлэгдсэн.

¹¹Ажиллах хүч гадаадад гаргах, гадаадаас ажиллах хүч, мэргэжилтэн авах тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2001 оны 17 дугаарт нийтлэгдсэн.

13.6.Тамхи, согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх, импортлох, худалдах үйл ажиллагаанд татварын хувь, хэмжээг тогтворжуулахгүй.

14 дүгээр зүйл.Тогтворжуулах татварын төрөл

14.1.Тогтворжуулах гэрчилгээгээр доор дурдсан албан татвар, төлбөрийн хувь, хэмжээг гэрчилгээ хүчинтэй байх хугацаанд тогтворжуулна:

- 14.1.1.аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар;
- 14.1.2.гаалийн албан татвар;
- 14.1.3.нэмэгдсэн өртгийн албан татвар;
- 14.1.4.ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр.

15 дугаар зүйл.Тогтворжуулах гэрчилгээ

15.1.Тогтворжуулах гэрчилгээний загварыг хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

15.2.Тогтворжуулах гэрчилгээнд дараах мэдээллийг тусгана:

15.2.1.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдийн оноосон нэр, хаяг;

15.2.2.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар;

15.2.3.энэ хуулийн 13.5.2-т заасан хуулийн этгээдийн оноосон нэр, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар;

15.2.4.хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төслийн нэр;

15.2.5.тогтворжуулах гэрчилгээ олгосон он, сар, өдөр, хүчинтэй байх хугацаа;

15.2.6.энэ хуулийн 14.1-д заасан албан татвар, төлбөрийн хувь, хэмжээ.

15.3.Тогтворжуулах гэрчилгээг бусдад худалдах, барьцаалах, бэлэглэхийг хориглоно.

15.4.Тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд нь нэгтгэх, нийлүүлэх, өөрчлөх хэлбэрээр өөрчлөн зохион байгуулагдахад тогтворжуулах гэрчилгээ нь шинээр бий болсон буюу эрх залгамжлан авсан хуулийн этгээдэд дараах шаардлагыг хангасан тохиолдолд шилжинэ:

15.4.1.хуулийн этгээд нь хөрөнгө оруулалтын төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх;

15.4.2.хөрөнгө оруулалтын төсөл нь энэ хуулийн 16.1-д заасан шалгуурыг хангаж байх.

16 дугаар зүйл.Тогтворжуулах гэрчилгээ олгох шалгуур, хугацаа

16.1.Хөрөнгө оруулагч хуулийн этгээдийн Монгол Улсад хэрэгжүүлэх төсөл нь доор дурдсан шалгуурыг бүрэн хангасан тохиолдолд тогтворжуулах гэрчилгээ олгоно:

16.1.1.бизнес төлөвлөгөө, техник, эдийн засгийн үндэслэлд заасан хөрөнгө оруулалтын нийт хэмжээ нь энэ хуулийн 16.2, 16.3-т заасан хэмжээнд хүрэх;

16.1.2.хуульд заасан бол байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээ хийлгэсэн байх;

16.1.3.тогтвортой ажлын байр бий болгох;

16.1.4.дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх.

16.2.Тогтворжуулах гэрчилгээг доор дурдсан салбарт дараах хугацаагаар олгоно:

16.2.1.уул уурхайн олборлолт, хүнд үйлдвэр, дэд бүтцийн салбарт:

Хөрөнгө оруулалтын хэмжээ /тэрбум төгрөгөөр/	Тогтворжуулах гэрчилгээ олгох хугацаа /жилээр/					Хөрөнгө оруулалтаа хийж дуусах хугацаа /жилээр/
	Улаанбаатарын бүс	Төвийн бүс	Хангайн бүс	Зүүн бүс	Баруун бүс	
30-100 хүртэл	5	6	6	7	8	2
100-300 хүртэл	8	9	9	10	11	3
300-500 хүртэл	10	11	11	12	13	4
500-аас дээш	15	16	16	17	18	5

16.2.2.энэ хуулийн 16.2.1-д зааснаас бусад салбарт:

Хөрөнгө оруулалтын хэмжээ /тэрбум төгрөгөөр/					Тогтворжуулах гэрчилгээ олгох хугацаа /жилээр/	Хөрөнгө оруулалтаа хийж дуусах хугацаа /жилээр/
Улаанбаатарын бүс	Төвийн бүс	Хангайн бүс	Зүүн бүс	Баруун бүс		
	/Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Дархан-Уул, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Төв/	/Архангай, Баянхонгор, Булган, Орхон, Өвөрхангай, Хөвсгөл/	/Дорнод, Сүхбаатар, Хэнтий/	/Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Завхан, Увс, Ховд/		
10-30 хүртэл	5-15	4-12	3-10	2-8	5	2
30-100 хүртэл	15 -50	12-40	10-30	8-25	8	3
100-200 хүртэл	50 -100	40-80	30-60	25-50	10	4
200-аас дээш	100-аас дээш	80-аас дээш	60-аас дээш	50-аас дээш	15	5

16.3.Дараах төслийг хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулагчид тогтворжуулах гэрчилгээний хугацааг энэ хуулийн 16.2-т заасан хугацааг 1.5 дахин уртасган тооцож олгоно:

16.3.1.улс орны нийгэм, эдийн засгийн урт хугацааны тогтвортой хөгжилд онцгой ач холбогдол бүхий импортыг орлох болон экспортлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, техник, эдийн засгийн үндэслэл батлагдсан өдрийн Төв банкны албан ханшаар 500 тэрбум төгрөгөөс дээш хэмжээний хөрөнгө оруулалт хийх тооцоотой, бүтээн байгуулалтын ажилд гурваас дээш жил шаардагдах төслийг байршил, салбар харгалзахгүйгээр;

16.3.2.энэ хуулийн 16.1-д заасан шалгуурыг хангасан хөрөнгө оруулагч хуулийн этгээд нэмүү өртөг шингэсэн боловсруулах үйлдвэрлэл эрхлэн, үндсэн бүтээгдэхүүнээ экспортод гаргаж байгаа.

16.4.Хөрөнгө оруулалтаа хийж дуусах хугацааг тогтворжуулах гэрчилгээ олгосон өдрөөс эхлэн тооцно.

16.5.Тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд нь энэ хуулийн 16.2-т заасан хөрөнгө оруулалтаа хийж дуусах хугацааг сунгах хүсэлтээ хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад гаргаж болох бөгөөд уг хүсэлтийг үндэслэлтэй гэж үзвэл энэ хугацааг 2 хүртэл жилээр сунгаж болно.

17 дугаар зүйл.Тогтворжуулах гэрчилгээ авах тухай хүсэлт гаргах

17.1.Энэ хуулийн 16.1-д заасан шалгуурыг хангасан хөрөнгө оруулагч хуулийн этгээд нь тогтворжуулах гэрчилгээ авах хүсэлтээ хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад гаргана.

17.2.Тогтворжуулах гэрчилгээ авах хүсэлтэд доор дурдсан бичиг баримтыг хавсаргана:

17.2.1.энэ хуулийн 16.1-д заасан шалгуурыг хангасан тухай хүсэлт гаргагч хуулийн этгээдийн мэдэгдэл;

17.2.2.хүсэлт гаргагч хуулийн этгээдийн танилцуулга, улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, хуульд заасан тохиолдолд эрх бүхий байгууллагаас олгосон тусгай зөвшөөрөл, бусад эрхийн гэрчилгээний хуулбар;

17.2.3.дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлж байгаа талаарх танилцуулга;

17.2.4.хуульд заасан бол байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээ;

17.2.5.төслийн хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нь 10 хүртэл тэрбум төгрөг бол бизнес төлөвлөгөө, 10 тэрбум төгрөгөөс дээш бол техник, эдийн засгийн үндэслэл.

18 дугаар зүйл.Тогтворжуулах гэрчилгээ олгох

18.1.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь тогтворжуулах гэрчилгээ авах хүсэлт, холбогдох бичиг баримтыг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор хуульд заасан шалгуурыг үндэслэн тогтворжуулах гэрчилгээ олгох эсэхийг энэ хуулийн 9.3-т заасан зөвлөлийн дүгнэлтийг үндэслэн шийдвэрлэнэ. Хэрэв шаардлагатай гэж үзвэл хугацааг 15 хоногоор сунгаж болно.

18.2.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас тогтворжуулах гэрчилгээг олгохоор шийдвэрлэсэн бол тогтворжуулах гэрчилгээнд холбогдох бичилтийг хийж, гэрчилгээг төсөл хэрэгжүүлэгч Монгол Улсад бүртгэлтэй хуулийн этгээдэд олгоно.

18.3.Хөрөнгө оруулалтын төсөл нь энэ хуулийн 16.1-д заасан шалгуурыг хангаагүй буюу бичиг баримтын бүрдэл дутуу тохиолдолд хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь холбогдох үндэслэл бүхий гэрчилгээ олгохоос татгалзсан хариуг энэ хуулийн 18.1-д заасан хугацаанд бичгээр хөрөнгө оруулагчид хүргүүлнэ.

18.4.Энэ хуулийн 15.2-т заасан мэдээлэлд өөрчлөлт орсон тухай бүр тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдийн хүсэлтийг үндэслэн хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага тогтворжуулах гэрчилгээнд өөрчлөлт оруулна.

19 дүгээр зүйл.Тогтворжуулах гэрчилгээг хүчингүй болгох

19.1.Тогтворжуулах гэрчилгээг доор дурдсан үндэслэлээр хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын шийдвэрээр хүчингүй болгоно:

19.1.1.тогтворжуулах гэрчилгээний хүчинтэй байх хугацаа дууссан;

19.1.2.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд хүсэлт гаргасан, эсхүл татан буугдсан;

19.1.3.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд Монгол Улсад оруулсан хөрөнгөө Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээс бүрэн татаж, шилжүүлсэн;

19.1.4.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд нь хууль бус бичиг баримт бүрдүүлэн тогтворжуулах гэрчилгээг авсан болох нь тогтоогдсон;

19.1.5.эрх залгамжлагч нь энэ хуулийн 15.4-т заасан шаардлагыг хангаагүй;

19.1.6.энэ хуулийн 15.3-т заасныг зөрчсөн;

19.1.7.гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд нь энэ хуулийн 21.1-д заасан зөвшөөрөл аваагүй болох нь тогтоогдсон;

19.1.8.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ хуулийн 16.2-т заасан хугацаанд хөрөнгө оруулалтаа хийгээгүй;

19.1.9.тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч нь хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулсан.

19.2.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага энэ хуулийн 19.1-д заасан үндэслэлээр тогтворжуулах гэрчилгээг хүчингүй болгосон шийдвэрээ ажлын таван өдөрт багтаан тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдэд болон татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэнэ.

20 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын гэрээ

20.1.Засгийн газар 500 тэрбум төгрөгөөс дээш хэмжээний хөрөнгө оруулалт хийх хөрөнгө оруулагчтай түүний гаргасан хүсэлтийн дагуу

үйл ажиллагаа явуулах орчныг нь тогтвортой байлгах зорилгоор хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулна.

20.2.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хөрөнгө оруулагчтай хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулна.

20.3.Хөрөнгө оруулалтын гэрээг энэ хуулийн 16.2, 16.3-т заасан хугацаанаас доошгүй хугацаагаар байгуулж болно.

20.4.Хуульд өөрөөр заагаагүй бол хөрөнгө оруулалтын гэрээнд энэ хуулиар тогтоосон хөрөнгө оруулагчид үзүүлэх эрх зүйн баталгааг олгож, татварын орчныг тогтворжуулах, зохицуулалтын болон санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх нөхцөлийг тусгаж болно.

20.5.500 тэрбум төгрөгөөс дээш хөрөнгө оруулалт бүхий тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээд нь өөрөө хүсэлт гаргавал түүнтэй хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулж болно.

20.6.Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах журмыг Засгийн газар батална.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ ГАДААДЫН ТӨРИЙН ӨМЧИТ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ХИЙХ

21 дүгээр зүйл.Гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд хөрөнгө оруулалт хийх

21.1.Дараах салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх Монгол Улсын хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувьцааны 33 буюу түүнээс дээш хувийг гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд эзэмших тохиолдолд зөвшөөрөл авна:

21.1.1.уул уурхай;

21.1.2.банк, санхүү;

21.1.3.хэвлэл, мэдээлэл, харилцаа холбоо.

22 дугаар зүйл.Зөвшөөрөл хүсэх, хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэх

22.1.Энэ хуулийн 21.1-д заасан хуулийн этгээд нь зөвшөөрөл хүсэх тухай хүсэлтээ шууд болон Монгол Улс дахь төлөөлөгчийн газар болон итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөрөө дамжуулан хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад гаргах бөгөөд хүсэлтэд дараах бичиг баримтыг хавсаргана:

22.1.1.зөвшөөрөл хүсэгч хуулийн этгээдийн эрх бүхий бүртгэлийн байгууллагаас олгосон хуулийн этгээдийн нотариатаар гэрчлүүлсэн гэрчилгээний хуулбар;

22.1.2.зөвшөөрөл хүсэгч хуулийн этгээд, түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд, энэ хуулийн 22.1-д заасан этгээдийн гүйцэтгэх удирдлагын талаарх бүртгэлийн байгууллагын сүүлийн хоёр жилийн лавлагаа;

22.1.3.гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдийн монголын талын аж ахуйн нэгжтэй урьдчилан тохиролцсон хэлцэл, түүний төрөл, нөхцөл, хэлцэлд оролцогч талууд, худалдах хувьцааны тоо болон хувь эзэмшлийн хэмжээ, гэрээний үнэ болон хуулийн этгээдийн дүрэм, хуулийн этгээдийн удирдлагад өөрчлөлт оруулахаар тохиролцсон бол энэ талаарх мэдээлэл;

22.1.4.гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдийн болон хэлцэлд оролцогч монголын талын аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайлан, санхүүгийн тайлангийн тодруулга;

22.1.5.зөвшөөрөл хүсэгч хуулийн этгээдийн Монгол Улсад хийх хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, бизнес төсөл.

22.2.Энэ хуулийн 22.1-д заасан бичиг баримт нь монгол хэлээр байна.

22.3.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь хүсэлтийг нягтлах явцад зөвшөөрөл хүсэгч хуулийн этгээдээс энэ хуулийн 22.1-д зааснаас бусад шаардлагатай бичиг баримтыг шаардаж болно.

22.4.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ хуулийн 22.1-д заасан шаардлага хангасан хүсэлтийг хүлээн авч, дараах нөхцөл байдал үүсэх эсэхийг нягтална:

22.4.1.хөрөнгө оруулагчийн аливаа үйл ажиллагаа, хөрөнгө оруулалтын шинж чанар нь Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал¹² харшилсан эсэх;

22.4.2.хүсэлт гаргагч нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, бизнесийн тогтсон хэм хэмжээг сахин биелүүлэх нөхцөл, боломжийг хангасан эсэх;

¹²Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 36 дугаарт нийтлэгдсэн.

22.4.3.хөрөнгө оруулалт нь тухайн салбар дахь өрсөлдөөнийг хязгаарлах, давамгайл байдал тогтоох шинжийг агуулсан эсэх;

22.4.4.хөрөнгө оруулалт нь Монгол Улсын төсвийн орлого, бусад бодлого, үйл ажиллагаанд ноцтой нөлөөлөл үзүүлэх эсэх.

22.5.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ хуулийн 22.1-д заасан хүсэлтийг хүлээн авсан өдрөөс хойш 45 хоногийн дотор шийдвэр гаргана.

22.6.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ хуулийн 22.5-д заасан шийдвэр гарснаас хойш ажлын таван өдрийн дотор хүсэлт гаргагчид шийдвэрийн талаар мэдэгдэнэ.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ БУСАД ЗҮЙЛ

23 дугаар зүйл.Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

23.1.Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн тохиолдолд шүүгч, эсхүл хяналтын байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан дараах захиргааны хариуцлага ногдуулна:

23.1.1.тогтворжуулах гэрчилгээг хууль бус бичиг баримт бүрдүүлэн авсан болох нь тогтоогдсон бол холбогдох эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хорин таваас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэг зуугаас хоёр зуу дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгож, төлөх ёстой татварыг нөхөн төлүүлж, хууль бусаар олсон орлогыг хураах;

23.1.2.тогтворжуулах гэрчилгээ олгохоос хууль бусаар татгалзсан, хуульд заасныг зөрчиж тогтворжуулах гэрчилгээг олгосон, эсхүл тогтворжуулах гэрчилгээг хууль бусаар хүчингүй болгосон бол буруутай албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох.

23.2.Хөрөнгө оруулагч нь энэ хуулийн 7.2.1-7.2.5, 7.2.8-д заасан үүргээ биелүүлээгүй бол хяналтын асуудал хариуцсан эрх бүхий албан тушаалтан холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу захиргааны хариуцлага ногдуулна.

24 дүгээр зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

24.1.Энэ хуулийг 2013 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН
ТУХАЙ ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД
ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. 1993 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдөр баталсан Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**СТРАТЕГИЙН АЧ ХОЛБОГДОЛ БҮХИЙ САЛБАРТ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН
НЭГЖИД ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ
БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. 2012 оны 05 дугаар сарын 17-ны өдөр баталсан Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН
ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, заалт нэмсүгэй:

1/7 дугаар зүйлийн 7.1.7 дахь заалт:

“7.1.7.гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газрыг улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага.”

2/17¹, 17² дугаар зүйл:

“17¹ дугаар зүйл.Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийг улсын бүртгэлд бүртгэх

17¹.1.Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулах тухай өргөдөлд дараах зүйлийг тусгана:

17¹.1.1.хөрөнгө оруулагчийн нэр, хаяг, хувь хүн бол иргэний харьяалал, хуулийн этгээд бол эрх бүхий байгууллагаас олгосон бүртгэлийн гэрчилгээ;

17¹.1.2.аж ахуйн нэгжийн төрөл, хэлбэр;

17¹.1.3.хөрөнгө оруулалтын төрөл, хэмжээ;

17¹.1.4.хөрөнгө оруулах үндсэн салбар, эрхлэх үйлдвэрлэл, үйлчилгээ.

17¹.2.Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулах тухай өргөдөлд дараах баримт бичгийг хавсаргана:

17¹.2.1.гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулах тухай шийдвэрийн эх хувь;

17¹.2.2.гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд үүсгэн байгуулагчаар оролцож байгаа бол Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасны дагуу гадаадын хөрөнгө оруулахыг зөвшөөрсөн эрх бүхий байгууллагын шийдвэр;

17¹.2.3.гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн дүрэм;

17¹.2.4.хоёр буюу түүнээс дээш этгээд хамтран байгуулж байгаа бол хувьцаа эзэмшигчдийн хооронд байгуулсан гэрээ;

17¹.2.5.хөрөнгө оруулагчийн иргэний үнэмлэх, гадаад паспорт, гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийг гадаадын хөрөнгө оруулагч хувь хүн байгуулах тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу Монгол Улсад хилээр нэвтрэх эрх олгосон зөвшөөрөл, хуулийн этгээд байгуулах тохиолдолд хуулийн этгээдийн бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар;

17¹.2.6.гадаадын хөрөнгө оруулагч хөрөнгө оруулалтыг мөнгөн хөрөнгөөр хийж байгаа бол гадаад улсаас мөнгөн хөрөнгө шилжүүлснийг нотолсон банкны дансны хуулга, хөдлөх эд хөрөнгөөр хийж байгаа бол гаалийн байгууллагын мэдүүлэг, оюуны үнэт зүйлээр хийж байгаа бол тухайн улсын эрх бүхий байгууллагаас олгосон гэрчлэх баримт бичиг;

17¹.2.7.гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн албан ёсны хаяг;

17¹.2.8.улсын тэмдэгтийн хураамж төлсөн баримт.

17¹.3.Энэ хуулийн 17¹.2-т заасан баримт бичиг нь монгол хэлээр байна.

17¹.4.Улсын бүртгэлийн байгууллага нь энэ хуулийн 17¹.1, 17¹.2-т заасан баримт бичгийг бүрэн гүйцэд хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийг бүртгэх эсэх талаар шийдвэр гаргана.

17¹.5.Хуульд өөрөөр заагаагүй бол гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийг бүртгэхэд энэ хуульд заасан нийтлэг журам үйлчилнэ.

17^{1.6}.Энэ хуулийн 17^{1.1}, 17^{2.1}-д заасан өргөдлийн маягтын загварыг улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага батална.

17² дугаар зүйл.Гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газрыг улсын бүртгэлд бүртгэх

17^{2.1}.Гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газар байгуулах тухай өргөдөлд дараах зүйлийг тусгана:

17^{2.1.1}.гадаадын хуулийн этгээдийн нэр, хаяг;

17^{2.1.2}.гадаадын хуулийн этгээдийн бүртгүүлсэн газар, бүртгэлийн гэрчилгээ, хувьцаа эзэмшигчдийн бүтцийн тухай мэдээлэл;

17^{2.1.3}.төлөөлөгчийн газар байгуулах зорилго, үйл ажиллагааны чиглэл;

17^{2.1.4} төлөөлөгчийн газрын албан ёсны хаяг, байршил.

17^{2.2}.Гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газар байгуулах тухай өргөдөлд дараах баримт бичгийг хавсаргана:

17^{2.2.1}.баталсан загварын дагуу бөглөсөн маягт;

17^{2.2.2}.гадаадын хуулийн этгээдийн танилцуулга, дүрмийн хуулбар;

17^{2.2.3}.гадаадын хуулийн этгээдийн гэрчилгээний хуулбар;

17^{2.2.4}.төлөөлөгчийн газрын хаяг;

17^{2.2.5}.улсын тэмдэгтийн хураамж төлсөн баримт.

17^{2.3}.Энэ хуулийн 17^{2.2}-т заасан баримт бичиг нь монгол хэлээр байна.

17^{2.4}.Улсын бүртгэлийн байгууллага нь энэ хуулийн 17^{2.1}, 17^{2.2}-т заасан баримт бичгийг бүрэн гүйцэд хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор гадаад улсын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газрыг бүртгэх эсэх талаар шийдвэр гаргана.

17^{2.5}.Гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газрыг бүртгэвэл гэрчилгээ олгох бөгөөд гэрчилгээний загварыг улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

17².6. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн гэрээ, дүрэмд өөрчлөлт орсон бол ажлын 10 өдрийн дотор улсын бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлнэ.

17².7. Улсын бүртгэлийн байгууллага нь гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж болон гадаадын хуулийн этгээдийн төлөөлөгчийн газрын тоо, хөрөнгө оруулагчид, тэдгээрийн эзэмшиж байгаа хувь хэмжээ, бизнес үйл ажиллагааны чиглэлийн талаар нэгдсэн бүртгэл хөтөлж, энэ талаарх мэдээллийг хагас болон бүтэн жилээр гаргаж хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад мэдээлнэ.”

2 дугаар зүйл. Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.8 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“20.1.8. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасны дагуу гадаадын хөрөнгө оруулахыг зөвшөөрсөн эрх бүхий байгууллагын шийдвэр.”

3 дугаар зүйл. Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсгийн “16.1-д” гэснийг “16.1, 17¹.1, 17¹.2, 17².1, 17².2-т” гэж өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл. Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.5 дахь заалтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

5 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ,
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Татварын ерөнхий хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах заалт нэмсүгэй:

1/17 дугаар зүйлийн 17.1.11 дэх заалт:

“17.1.11.Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомжид заасны дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ авсан бол уг гэрчилгээ хүчинтэй байх хугацаанд хувь, хэмжээг нь тогтворжуулсан татварыг тогтворжуулсан хувь, хэмжээнээс илүү хэмжээгээр төлөхгүй байх;”

2/30 дугаар зүйлийн 30.1.15 дахь заалт:

“30.1.15.тогтворжуулах гэрчилгээ бүхий татвар төлөгчөөс уг гэрчилгээг хүчинтэй байх хугацаанд хувь, хэмжээг нь тогтворжуулсан татварыг тогтворжуулсан хувь, хэмжээнээс илүү хэмжээгээр төлөхийг шаардах.”

2 дугаар зүйл. Татварын ерөнхий хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.2 дахь хэсгийн “журмыг” гэсний дараа “хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомж болон” гэж нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Татварын ерөнхий хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.2.2 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“3.2.2.Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасны дагуу тогтворжуулах гэрчилгээгээр татварын хувь, хэмжээг, Засгийн газраас хөрөнгө оруулагчтай байгуулсан хөрөнгө оруулалтын гэрээгээр мөн хуулийн 3.1.7-д заасан татварын орчныг тогтворжуулах.”

4 дүгээр зүйл. Татварын ерөнхий хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.11 дэх заалтын дугаарыг “17.1.12” гэж өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН
ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсгийн “12 дугаар зүйлд заасан

зардлыг” гэсний дараа “болон тогтворжуулах гэрчилгээ эзэмшигчийн тухайд уг гэрчилгээгээр тогтворжуулсан хувь, хэмжээнээс давсан хэсгийг” гэж нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 8.1.4 дэх заалт нэмсүгэй:

“8.1.4.тогтворжуулах гэрчилгээ бүхий татвар төлөгчийн тухайд уг гэрчилгээгээр тогтворжуулсан нэмэгдсэн өртгийн албан татварын хувь, хэмжээгээр;”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГААЛИЙН ТАРИФ, ГААЛИЙН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 35.6 дахь хэсэг нэмсүгэй:

“35.6.Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасан тогтворжуулах гэрчилгээтэй бол уг гэрчилгээнд заасан хувь, хэмжээгээр гаалийн болон бусад татварыг төлнө.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 47.13 дахь хэсэг нэмсүгэй:

“47.13.Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ бүхий татвар төлөгчийн тухайд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг тухайн гэрчилгээнд заасан хувь, хэмжээгээр ногдуулна.”

2 дугаар зүйл. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийн “Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хууль,” гэснийг “Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль,” гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 29, 30, 65 дугаар зүйл, 56 дугаар зүйлийн 56.1.6 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АЖ АХУЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗААЛТЫГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1.6 дахь заалтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГАЗРЫН ТОСНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Газрын тосны тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд доор дурдсан агуулгатай 4 дэх хэсэг нэмсүгэй:

“4.Гэрээлэгчийн татварын хувь, хэмжээ болон татварын орчныг тогтворжуулах асуудлыг Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасан журмын дагуу зохицуулна.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

КОНЦЕССЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Концессын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 30.5 дахь хэсэг нэмсүгэй:

“30.5.Энэ хуулийн 30.1.3-т заасан татварын дэмжлэгийг татварын хууль тогтоомжид заасны дагуу, татварын хувь, хэмжээг болон татварын орчныг тогтворжуулах асуудлыг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомжид заасны дагуу зохицуулна.”

2 дугаар зүйл. Концессын тухай хуулийн 30.1.3 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“30.1.3.татварын болон бусад санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх;”

3 дугаар зүйл. Концессын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.2 дахь хэсгийн “30.1-д заасан” гэснийг “30.1.3-т зааснаас бусад” гэж өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу зөвшөөрөл авсан гадаадын хөрөнгө оруулагчийг тухайн зөвшөөрөлд заасан хугацаа дуусах хүртэлх хугацаанд Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 3.1.2-т заасан “хөрөнгө оруулагч” гэж

үзэх бөгөөд энэ хугацаа дуусгавар болсноор тухайн хөрөнгө оруулагч нь Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн дагуу улсын бүртгэлд шинээр бүртгүүлнэ.

2 дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн дагуу байгуулсан тогтвортой байдлын гэрээ болон Ашигт малтмалын тухай хуулийн 29, 30 дугаар зүйлийн дагуу байгуулсан хөрөнгө оруулалтын гэрээ нь уг гэрээнд заасан хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийн 2 дугаар зүйлд заасан гэрээ байгуулсан хуулийн этгээдэд Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ олгохгүй.

4 дүгээр зүйл. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнөх таван жилийн хугацаанд хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл нь мөн хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангасан тохиолдолд тогтворжуулах гэрчилгээг Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд заасан хугацаагаар олгоно. Хөрөнгө оруулалтын дүнг аудитын байгууллагаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайланд үндэслэн тогтооно.

5 дугаар зүйл. Энэ хууль батлагдахаас өмнө Монгол Улсын хуулийн этгээдийн 75 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмшиж байгаа гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцаа эзэмшигчийн эзэмших хувь, хэмжээнд өөрчлөлт ороход Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 21.1-д заасан нөхцөл үл хамаарна.

6 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЦӨМИЙН ЭНЕРГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Цөмийн энергийн тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийн “Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа

явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай” гэснийг “Хөрөнгө оруулалтын тухай” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Цөмийн энергийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“30.1.Энэ хуулийн 15.1.2, 15.1.5-15.1.7-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч компанийн хөрөнгө оруулагч өөрөө хүсэлт гаргавал үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлийг нь тодорхой хугацаанд тогтвортой байлгах зорилгоор түүнтэй хөрөнгө оруулалтын гэрээг 10 хүртэл жилийн хугацаатай байгуулж болох бөгөөд түүнд дараах зүйлийг тусгана:

30.1.1.татварын орчныг тогтвортой байлгах;

30.1.2.тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээ олон улсын зах зээлийн үнээр борлуулах;

30.1.3.олсон орлогоо захиран зарцуулах эрхийг нь баталгаажуулах;

30.1.4.хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, хугацаа;

30.1.5.ашигт малтмалыг хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчинд хохирол багатай олборлох;

30.1.6.байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх;

30.1.7.бусад төрлийн үйлдвэрлэл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх;

30.1.8.бүс нутгийг хөгжүүлэх, ажлын байр шинээр бий болгох;

30.1.9.учирсан хохирлыг нөхөн төлөх.”

3 дугаар зүйл. Цөмийн энергийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.3 дахь хэсгийн “холбогдох” гэснийг “аюулгүй байдлын асуудал эрхэлсэн” гэж өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх, хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг хамгаалах, сангийн үйл ажиллагааг төрийн эрх бүхий байгууллагаас зохицуулах, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль тогтоомж

2.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль¹, Иргэний хууль² Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль³, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Энэ хуулиар хөрөнгө оруулалтын санд тусгай зөвшөөрөл олгох, сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах, сангийн хөрөнгөөр үйл ажиллагаа эрхлэх болон сангийн хөрөнгийг хадгалах, бүртгэх, хөрөнгө оруулагчийг мэдээллээр хангах, хөрөнгө оруулалтын санд үйлчилгээ үзүүлэх үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалт бүхий хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

¹Монгол Улсын Үндсэн хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1992 оны 1 дугаарт нийтлэгдсэн

²Иргэний хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 7 дугаарт нийтлэгдсэн.

³Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2013 оны 24 дугаарт нийтлэгдсэн.

3.2.Тусгай хуулиар зохицуулагдсан сан, түүний хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбогдсон харилцаа энэ хуульд хамаарахгүй.

3.3.Банк, банк бус санхүүгийн байгууллага, даатгалын болон даатгалын мэргэжлийн оролцогч, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.12, 24.1.13-т зааснаас бусад зохицуулалттай хуулийн этгээд өөрийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалт хийхтэй холбогдсон харилцаа энэ хуульд хамаарахгүй.

3.4.Банк нийтээс төвлөрүүлсэн хадгаламжийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалт хийхтэй холбогдсон харилцааг Банкны тухай хуулиар⁴ зохицуулна.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн нэр томьёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томьёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1.“хөрөнгө оруулалтын сан” гэж Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4.1.32-т заасныг;

4.1.2.“хамтын хөрөнгө оруулалтын сан” гэж нэгж эрхээ Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4.1.21-д заасны дагуу нийтэд санал болгох замаар мөнгөн хөрөнгө төвлөрүүлэх эрх бүхий хөрөнгө оруулалтын санг;

4.1.3.“хувийн хөрөнгө оруулалтын сан” гэж нэгж эрхээ Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4.1.19-д заасан этгээдийн хүрээнд санал болгон гэрээний үндсэн дээр хөрөнгө төвлөрүүлэх эрх бүхий хөрөнгө оруулалтын санг;

4.1.4.“хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр актив” гэж хөрөнгө оруулалтын сангийн санхүүгийн тайланд тусгагдсан хөрөнгийн дүнгээс өр төлбөрийг хасаад үлдсэн хөрөнгийг;

4.1.5.“хөрөнгө оруулалтын сангийн зардал” гэж хөрөнгө оруулалтын санд бусдаас үзүүлэх хөрөнгө итгэмжлэн удирдах, кастодиан, брокер, нягтлан бодох бүртгэлийн зэрэг үйлчилгээний нийт төлбөрийг;

4.1.6.“хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэл” гэж Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон энэ хуулийн хүрээнд Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/-оос тогтоосон бөгөөд тухайн хөрөнгө

⁴Банкны тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 7 дугаарт нийтлэгдсэн.

оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогод заасан, хөрөнгө оруулалт хийж болох санхүүгийн хэрэгслийг;

4.1.7.“нэгж эрх” гэж хөрөнгө оруулагчаас хөрөнгө оруулалтын санд оруулсан хөрөнгийг өмчлөх эрхийг гэрчлэх нэрийн үнэт цаасыг;

4.1.8.“нэгж эрхийг анх удаа нийтэд санал болгох” гэж хөрөнгө оруулалтын сангаас сангийн нэгж эрхийг худалдан авахыг анх удаа нийтэд санал болгох ажиллагааг;

4.1.9.“нэгж эрхийн танилцуулга” гэж хөрөнгө оруулалтын бодлогын хүрээнд тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийг худалдан авах саналыг хүргүүлэхтэй холбоотой, уг санг үүсгэн байгуулагчаас энэ хуульд заасан журмын дагуу бэлтгэсэн баримт бичгийн бүрдлийг;

4.1.10.“хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүн” гэж тухайн хөрөнгө оруулалтын санд хөрөнгө оруулж сангийн нэгж эрхийг эзэмшигч иргэн, хуулийн этгээдийг;

4.1.11.“хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани” гэж Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4.1.33-т заасан этгээдийг;

4.1.12.“кастодиан” гэж хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн хөрөнгөөс тусгаарлан хадгалж, төлбөр, тооцоог гүйцэтгэн хөрөнгийн бүртгэлийг хөтлөх, хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдэд холбогдох мэдээллийг өгөх зэрэг үйлчилгээг хууль болон хөрөнгө хадгалах гэрээний хүрээнд үзүүлэх кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай хуулийн этгээдийг;

4.1.13.“тохиромжтой этгээд” гэж Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 68 дугаар зүйлд заасан шалгуурыг хангасан этгээдийг;

4.1.14.“холбогдох этгээд” гэж Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4.1.30-д заасан этгээдийг.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ТӨРӨЛ, ХЭЛБЭР, УДИРДЛАГА, ЗАРЧИМ

5 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сан

5.1.Хөрөнгө оруулалтын сан нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4.1.18-д заасан мэргэжлийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд байна.

5.2.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд заасан зохицуулалттай үйл ажиллагаанд хамаарна.

5.3.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд заасан зохицуулалттай үйл ажиллагаанд хамаарахгүй.

6 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хэлбэр, төрөл

6.1.Хөрөнгө оруулалтын сан доор дурдсан хэлбэртэй байна:

6.1.1.хамтын хөрөнгө оруулалтын сан;

6.1.2.хувийн хөрөнгө оруулалтын сан.

6.2.Хөрөнгө оруулалтын сан доор дурдсан төрөлтэй байна:

6.2.1.хамтын хөрөнгө оруулалтын сан Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 38.5-д заасан нээлттэй, эсхүл хаалттай;

6.2.2.хувийн хөрөнгө оруулалтын сан Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 38.5.2-т заасан хаалттай.

6.3.Хөрөнгө оруулалтын сангийн төрөл, хэлбэрийг тухайн сангийн дүрмээр тодорхойлно.

6.4.Хөрөнгө оруулалтын сан нь тодорхой хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэлд дагнан хөрөнгө оруулж болох бөгөөд энэ талаар хөрөнгө оруулалтын бодлогод тусгана.

7 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хуулийн этгээдийн эрх

7.1.Хөрөнгө оруулалтын сан нь хуулийн этгээдийн эрхтэй тусгай зориулалтын компани байна.

7.2.Хөрөнгө оруулалтын сан нь түүний гишүүн хуулийн этгээдийн өмчлөл дэх сангийн нэгж эрхийн хувь, хэмжээнээс үл хамаарч тухайн гишүүн хуулийн этгээдээс хараат бус байх бөгөөд Компанийн тухай хуульд⁵ заасан охин болон хараат компани, толгой компанийн хоорондын эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээхгүй.

⁵Компанийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2011 оны 42 дугаарт нийтлэгдсэн.

8 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын санд хөрөнгө оруулах

8.1.Хөрөнгө оруулалтын санд иргэн, хуулийн этгээд хөрөнгө оруулалт хийж болно.

8.2.Хөрөнгө оруулалтын санд доор дурдсан хэлбэрээр хөрөнгө оруулж болно:

8.2.1.хамтын хөрөнгө оруулалтын санд зөвхөн мөнгөн хөрөнгөөр;

8.2.2.хувийн хөрөнгө оруулалтын санд мөнгөн хөрөнгөөс гадна тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрмээр зөвшөөрсөн тохиолдолд бусад санхүүгийн хэрэгслээр.

8.3.Энэ хуулийн 8.2.2-т заасан санхүүгийн хэрэгсэлд тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрмээр тодорхой шалгуур тогтоож болно.

8.4.Хөрөнгө оруулалтын санд оруулах хөрөнгө нь өмчлөх эрхийн зөрчилгүй, аливаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үүрэг хүлээгээгүй байна.

8.5.Хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүн хөрөнгө оруулалтын сангийн бусдын өмнө хүлээсэн үүргийг зөвхөн тухайн хөрөнгө оруулалтын санд оруулсан хөрөнгөөр хариуцна.

8.6.Хөрөнгө оруулалтын сан нь тухайн сангийн гишүүний болон тухайн санд үйлчилгээ үзүүлж байгаа хуулийн этгээдийн бусдын өмнө хүлээх үүрэг, хариуцлагыг хүлээхгүй.

9 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн удирдлага

9.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн эрх барих дээд байгууллага нь сангийн нэгж эрхийг эзэмшигч сангийн гишүүдийн хурал байх бөгөөд хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлын бүрэн эрхийг Компанийн тухай хуульд нийцүүлэн баталсан хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрмээр тодорхойлно.

9.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлыг хуралдуулах журам, сангийн гишүүдэд мэдээлэл хүргэх, эчнээ санал хураалтын аргаар санал хураах нийтлэг журмыг Хороо батална.

9.3.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй байх бөгөөд төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийн тоог хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрмээр тогтооно. Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан төлөөлөн удирдах зөвлөлгүй байж болно.

9.4.Төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй хөрөнгө оруулалтын сангийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэн эрхийг Компанийн тухай хуульд нийцүүлэн баталсан сангийн дүрмээр тодорхойлно.

9.5.Төлөөлөн удирдах зөвлөлгүй хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэн эрхийг сангийн гишүүдийн хурал, эсхүл тухайн хурлаас зөвшөөрсөн этгээд хэрэгжүүлнэ.

9.6.Төлөөлөн удирдах зөвлөлгүй хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүд, төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд аудитын хорооны чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

9.7.Хөрөнгө оруулалтын сангийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг эрхлэхтэй холбоотой гүйцэтгэх удирдлагын бүрэн эрхийг хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний үндсэн дээр тодорхойлно.

9.8.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани болон кастодиан нь хөрөнгө оруулалтын санд холбогдох үйлчилгээг үзүүлэхдээ тухайн сангийн гишүүдийн эрх ашгийн төлөө, сонирхлын зөрчилгүй, бие даасан, хараат бус үйл ажиллагаа явуулах үүрэгтэй.

10 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулах хугацаа

10.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаа 10 хүртэл жил байна.

10.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулах хугацааг хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрмээр энэ хуулийн 10.1-д заасан хугацаанаас бага байхаар тогтоож болно.

11 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн оршин байгаа газрын хаяг

11.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн оршин байгаа газрын хаяг нь тухайн санг үүсгэн байгуулж, түүнд хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээ үзүүлж байгаа компанийн оршин байгаа газрын хаяг байна.

11.2.Хөрөнгө оруулалтын санг хоёр буюу түүнээс дээш тооны хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хамтран үүсгэн байгуулах бол хөрөнгө оруулалтын сангийн оршин байгаа газрын хаяг нь хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээг голлон үзүүлж байгаа, эсхүл тухайн

сангийн гишүүдийн хурлаас тодорхойлсон сангийн оршин байгаа газрын хаяг байна.

12 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн орлого

12.1.Хөрөнгө оруулалтын сан нь үйл ажиллагаа явуулж байх хугацаандаа хөрөнгө оруулалтын сангийн орлогоор ногдол ашиг тараахгүй байж болох бөгөөд энэ тохиолдолд сангийн цэвэр активыг энэ хуулийн 38 дугаар зүйлд заасан дараалал, журмын дагуу хуваарилна.

13 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим

13.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд доор дурдсан зарчмыг баримтална:

13.1.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа нь хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд нийцсэн байх, сангийн үйл ажиллагааны талаар хөрөнгө оруулагчид үнэн зөв мэдээллийг өгч байх;

13.1.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалт хийх шийдвэр нь үндэслэл бүхий тооцоо, судалгаанд суурилсан байх;

13.1.3.хөрөнгө оруулалт хийх хязгаар, хориглох зүйлийг хөрөнгө оруулалтын бодлогод урьдчилан тодорхойлж, түүнийг чанд мөрдөж ажиллах, эрсдэлийн зохистой удирдлага, эрсдэлээс сэргийлэх арга, хэрэгсэлтэй байх;

13.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг уг хөрөнгийн удирдлагыг хэрэгжүүлж байгаа этгээдээс тусгаарласан байх, уг санд үйлчилгээ үзүүлж байгаа этгээдийн бусдын өмнө хүлээсэн төлбөрийн үүргийг сангийн хөрөнгөөр барагдуулахгүй байх;

13.1.5.хөрөнгө оруулалтын сан нь хуулийн этгээдийн эрх зүйн байдал, зохион байгуулалтын болон татварын дэглэмийн тухайд онцлог зохицуулалттай байх;

13.1.6.хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх эзэмшигч, санд үйлчилгээ үзүүлж байгаа зохицуулалттай хуулийн этгээд, тэдгээрийн ажилтны хүрээнд сонирхлын зөрчлийг зохицуулсан байх;

13.1.7.эрсдэлийг хэт төвлөрүүлэхгүй байх, хөрвөх чадварын зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;

13.1.8.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагааны улмаас учрах хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийг уг санд хөрөнгө оруулалт хийсэн хөрөнгө оруулагч санд оруулсан хөрөнгийнхөө хэмжээгээр хүлээх.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГ ҮҮСГЭН БАЙГУУЛАХ

14 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах

14.1.Хөрөнгө оруулалтын санг зөвхөн хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээд үүсгэн байгуулна.

14.2.Хөрөнгө оруулалтын санг хоёр буюу түүнээс дээш тооны хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээд хамтран үүсгэн байгуулах тохиолдолд тэдгээр нь хоорондоо тус тусын гүйцэтгэх чиг үүрэг, эрх, үүрэг, хариуцлага болон санхүүжилтийн талаар гэрээ байгуулна.

14.3.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээд Хорооноос тогтоосон шалгуур, шаардлагыг хангаж байгаа нөхцөлд хоёр буюу түүнээс дээш тооны хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулж болно.

14.4.Хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах тухай бүрд үүсгэн байгуулагч хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь санг үүсгэн байгуулах баримт бичгийг Хороонд бүртгүүлсний үндсэн дээр үүсгэн байгуулах ажиллагааг гүйцэтгэнэ.

14.5.Энэ хуулийн 14.4-т заасан бүртгэлийн журмыг Хороо тогтооно.

14.6.Энэ хуулийн 14.4-т зааснаас бусад тохиолдолд хамтын хөрөнгө оруулалтын сан үүсгэн байгуулах ажиллагаа явуулах, бусдад мэдээлэл өгөх, бусдаас хөрөнгө төвлөрүүлэхийг хориглоно.

14.7.Энэ хуулийн 14.4-т заасан бүртгэлийг хийлгэх хүсэлтэд доор дурдсан мэдээллийг тусгана:

14.7.1.үүсгэн байгуулах хөрөнгө оруулалтын сангийн төрөл, хэлбэр;

14.7.2.хөрөнгө оруулалтын санд төвлөрүүлэх хөрөнгийн хэмжээ;

14.7.3.үүсгэн байгуулагчаас хөрөнгө оруулалтын санд оруулах хөрөнгийн хэмжээ, уг хөрөнгийг оруулах санхүүгийн чадавхын талаарх мэдээлэл;

14.7.4.хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах ажиллагааг гүйцэтгэх мэргэжилтний талаарх мэдээлэл, тэдгээр нь тохиромжтой этгээд мөн болох тухай мэдэгдэл;

14.7.5.хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах ажиллагааг гүйцэтгэх хугацааны талаарх төлөвлөгөө;

14.7.6.Хорооноос ирүүлэхээр тогтоосон бусад мэдээлэл.

14.8.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах ажиллагааг хэрэгжүүлэх, хяналт тавих журмыг Хороо батална.

14.9.Энэ хуулийн 14.4-т заасан бүртгэлд бүртгүүлсний дараа хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах ажиллагааг доор дурдсан дарааллын дагуу гүйцэтгэнэ:

14.9.1.хамтын хөрөнгө оруулалтын санг хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд бүртгүүлэх;

14.9.2.хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг боловсруулж, уг танилцуулгыг Хороонд бүртгүүлэх;

14.9.3.хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг нийтэд танилцуулах, нийтээс хөрөнгө төвлөрүүлэх;

14.9.4.хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авах, уг сангийн үйл ажиллагааг эхлэх.

14.10.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд энэ хуулийн 14.9-д заасан ажиллагаа бүрэн хийгдэж, хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгосныг хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд бүртгүүлснээр үүсгэн байгуулагдсанд тооцно.

14.11.Хороо энэ хуульд нийцүүлэн хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг нийтэд танилцуулах, хөрөнгө төвлөрүүлэх журмыг батална.

14.12.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд хөрөнгө оруулагчид үүсгэн байгуулах хурлаа хийж, хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд бүртгүүлснээр үүсгэн байгуулагдсанд тооцох бөгөөд уг

ажиллагаанд энэ хуулийн 14.9-14.11 дэх хэсэг хамаарахгүй. Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан нь сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг нийтэд танилцуулах замаар нийтээс хөрөнгө татан төвлөрүүлэх эрхгүй байна.

14.13.Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн байгууллага хөрөнгө оруулалтын санг доор дурдсан нэмэлт шаардлагыг хангасан нөхцөлд бүртгэнэ:

14.13.1.энэ хуулийн 14.4-т заасны дагуу Хороонд бүртгүүлсэн байх;

14.13.2.хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах хурлыг зохион байгуулж, үүсгэн байгуулах шийдвэр гаргаж, сангийн дүрмийг баталсан байх;

14.13.3.үүсгэн байгуулагч нь тухайн хөрөнгө оруулалтын сантай хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ байгуулсан байх;

14.13.4.хөрөнгө оруулалтын сан нь кастодиантай сангийн хөрөнгийг хадгалах тухай гэрээг байгуулсан байх;

14.13.5.хууль болон Хорооноос баталсан журамд заасан бусад.

14.14.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа эрхлэх эрх гагцхүү Хорооноос хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон өдөр үүсэх бөгөөд энэ хуулийн 14.9.1-д заасны дагуу тухайн санг хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд бүртгэх нь хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа явуулах эрх олгосон гэж үзэх үндэслэл болохгүй.

14.15.Хөрөнгө оруулалтын сан хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд бүртгэгдэх хүртэлх ажиллагааг түүнийг төлөөлж үүсгэн байгуулагч эрхлэн зохион байгуулна.

15 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэр

15.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэр нь түүний оноосон нэр болон “хамтын хөрөнгө оруулалтын сан” гэсэн дэлгэрэнгүй тэмдэглэгээ, эсхүл “Хамтын ХОС” гэсэн товчилсон тэмдэглэгээнээс, хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн нэр нь түүний оноосон нэр болон “хувийн хөрөнгө оруулалтын сан” гэсэн дэлгэрэнгүй тэмдэглэгээ, эсхүл “Хувийн ХОС” гэсэн товчилсон тэмдэглэгээнээс тус тус бүрдэнэ.

15.2.Энэ хуулийн 15.1-д зааснаас бусад этгээд хөрөнгө оруулалтын сангийн дэлгэрэнгүй болон товчилсон тэмдэглэгээг хэрэглэхийг хориглоно.

16 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэм

16.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд Компанийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараах зүйлийг тусгана:

16.1.1.хөрөнгө оруулалтын сан зөвхөн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа эрхлэх зорилготой байх тухай;

16.1.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн төрөл, хэлбэр;

16.1.3.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн нэр, оршин байгаа газрын хаяг;

16.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн эрх барих байгууллагын бүрэн эрх, түүнийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой зохицуулалт;

16.1.5.кастодианы үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийн нэр, хуулийн этгээдийн улсын бүртгэл, оршин байгаа газрын хаяг;

16.1.6.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулах хугацаа;

16.1.7.хөрөнгө оруулалтын санд төвлөрүүлэх хөрөнгийн нийт хэмжээ, уг санд оруулах нэгж хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгө оруулалтын хэмжээ;

16.1.8.хувийн хөрөнгө оруулалтын санд оруулах хөрөнгө оруулалтыг санхүүгийн хэрэгслээр оруулж болох эсэх, оруулах бол тухайн хэрэгслийг үнэлэх зарчим, аргачлалын тухай;

16.1.9.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаа дуусгавар болж хөрөнгийг хөрөнгө оруулагчдад бүрэн хуваарилж дууссан тохиолдолд татан буугдах тухай болон татан буулгах ажиллагааны журам.

17 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичиг

17.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичигт дараах зүйлийг заавал тусгасан байна:

17.1.1.хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны үндсэн зорилго, чиглэл, сангийн хөрөнгийг үр ашигтайгаар өсгөн нэмэгдүүлэх үндэслэл, тооцоо;

17.1.2.хөрөнгө оруулалт хийх хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийн жагсаалт, хязгаарлалт;

17.1.3.энэ хуулийн 17.1.2-т заасан хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэл тус бүрд хөрөнгө оруулсантай холбогдон үүсч болох эрсдэлийн үнэлгээ, эрсдэлийн удирдлагын арга, хэрэгслийн тухай;

17.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн активын бүтцэд тавигдах шаардлага;

17.1.5.хөрөнгө оруулалтын сангийн орлогоос гишүүдэд орлого хуваарилах бодлого.

18 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн активын хэмжээний шаардлага

18.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санд төвлөрүүлэх хөрөнгийн доод хэмжээг Хороо тогтооно.

18.2.Хувийн хөрөнгө оруулалтын санд энэ хуулийн 18.1 дэх хэсэг хамаарахгүй.

19 дүгээр зүйл.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан нийтээс хөрөнгө татах, хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл

19.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан нь нийтээс хөрөнгө оруулалт татах ажиллагааг сангийн нэгж эрхийн танилцуулгад үндэслэн хэрэгжүүлнэ.

19.2.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулагч хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь тухайн санд хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээ үзүүлж болох бөгөөд энэ тохиолдолд хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд бүртгүүлэхээс өмнө санд оруулах хөрөнгөө тусгаарласан дансанд байршуулсан байна.

19.3.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд сангийн нэгж эрхийн танилцуулга, түүнийг нийтэд танилцуулах, сангийн нэгж эрхийг нийтэд худалдах ажиллагааны журмыг Хороо тогтооно.

19.4.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийг анхдагч зах зээлд худалдах арилжааг үнэт цаасны арилжаа эрхлэх эрх бүхий хуулийн этгээдэд бүртгүүлэх замаар зохион байгуулж болно.

19.5.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг Хороо бүртгэснээс хойш зургаан сар хүртэлх хугацаанд нийтэд танилцуулах бөгөөд энэ хугацаанд сангийн дүрэмд заасан хөрөнгийг төвлөрүүлж чадаагүй нөхцөлд тухайн сангийн үүсгэн байгуулах ажиллагааг зогсоож, уг санд сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгохгүй.

19.6.Энэ хуулийн 19.5-д заасан тохиолдолд үүсгэн байгуулагч нь энэ тухай Хороонд мэдэгдэх бөгөөд Хорооноос сангийн үүсгэн байгуулах ажиллагааг зогсоох тухай шийдвэр гарснаас хойш ажлын 15 өдөрт багтаан сангийн дансанд хуримтлагдсан хөрөнгийг хөрөнгө оруулагчид буцаан олгох, уг санг улсын бүртгэлээс хасуулж, татан буулгах ажиллагааг зохион байгуулна.

19.7.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд заасан хөрөнгийг тусгаарласан дансанд бүрэн төвлөрүүлсэн бөгөөд тусгай зөвшөөрөл олгохоос татгалзах үндэслэлгүй гэж үзсэн бол Хороо хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгоно.

19.8.Хорооноос хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох хүртэлх хугацаанд тухайн сангийн дансанд байршуулсан буюу сангийн нэгж эрх худалдан авахаар төлсөн хөрөнгийг зарцуулах эрх тухайн сан болон хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид нээгдэхгүй.

19.9.Хороо хамтын хөрөнгө оруулалтын санг байгуулагдсанд тооцож хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгосноор сангийн үйл ажиллагаа эхлэх бөгөөд уг өдрөөс хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хөрөнгийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх эрх нээгдэнэ.

19.10.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санд олгох хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй байх хугацаа нь тухайн сангийн дүрэмд заасан үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаатай адил байна.

19.11.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн танилцуулгад Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 10.5.1-10.5.4, 10.5.7-10.5.10, 10.5.13, 10.5.14-т зааснаас гадна доор дурдсан мэдээллийг тусгана:

19.11.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэм;
19.11.2.хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичиг;
19.11.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулах хугацаа;

19.11.4.хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулагч хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн мэдээлэл, тус компанитай байгуулсан хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний хуулбар, үйлчилгээний урамшуулал болон зардлын тооцоолол;

19.11.5.кастодианы үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийн мэдээлэл, кастодиантай байгуулсан хөрөнгө хадгалах гэрээний хуулбар, үйлчилгээний хөлсний хэмжээ, тооцоолол;

19.11.6.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулахтай холбоотой гарах бусад зардлын тооцоолол;

19.11.7.Хорооноос тогтоосон бусад мэдээлэл.

19.12.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүнд мэдээлэл өгөх журам болон сангийн санхүүгийн тайланд тавих шаардлагыг Хороо тогтооно.

19.13.Хороо доор дурдсан нөхцөлд хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгоно:

19.13.1.хамтын хөрөнгө оруулалтын сан нь хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд тавих нөхцөл, шаардлагыг хангахгүй буюу хангах боломжгүй болсон;

19.13.2.тухайн хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн ажиллагааг цаашид үргэлжлүүлэх нь хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд харшлах бол;

19.13.3.хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нийт гаргасан нэгж эрхийн гуравны хоёр буюу түүнээс дээш хэмжээний нэгж эрхийг тухайн санд буцаан худалдахаар захиалга өгсөн;

19.13.4.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн, эсхүл кастодианы тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн болон хүчингүй болгосон өдрөөс хойш гурван сарын хугацаанд түүний эрх, үүргийг эрх бүхий бусад хуулийн этгээдэд шилжүүлээгүй;

19.13.5.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийг, эсхүл кастодианыг татан буулгах тухай шийдвэр гарсан өдрөөс хойш

гурван сарын хугацаанд түүний гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийг өөр эрх бүхий хуулийн этгээдэд шилжүүлээгүй;

19.13.6.хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэл.

20 дугаар зүйл.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан хөрөнгө оруулалт татах

20.1.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан нь хөрөнгө оруулалтыг хөрөнгө оруулах гэрээний үндсэн дээр сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг нийтэд танилцуулалгүйгээр татна.

21 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн эрх хэмжээ

21.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан дараах бүрэн эрхтэй байна:

21.1.1.нэгж эрхийн үндсэн дээр хөрөнгө төвлөрүүлэх, төвлөрүүлсэн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийг худалдах, худалдан авах;

21.1.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд нийцүүлэн сангийн хөрөнгийг удирдах;

21.1.3.Хорооноос баталсан журам болон хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн танилцуулгад заасны дагуу энэ хуулийн 21.1.1, 21.1.2-т заасан эрхээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай гэрээг бусадтай байгуулах.

21.2. Хөрөнгө оруулалтын сан дараах үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно:

21.2.1.энэ хуулийн 21.1-д заасан болон тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогод тодорхойлсноос өөр үйл ажиллагаа эрхлэх;

21.2.2.энэ хуулийн 21.1-д зааснаас бусад үйл ажиллагаатай холбоотой үүрэг бусдын өмнө хүлээх;

21.2.3.хууль болон Хорооноос тогтоосон хязгаараас хэтрүүлэн бусдаас зээл авах;

21.2.4.хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэх;

21.2.5.хөдөлмөрийн гэрээ болон бусад гэрээний үндсэн дээр хөрөнгө оруулалтын санд ажилтан авч ажиллуулах;

21.2.6.бусдыг залилах, хууран мэхлэх, төөрөгдүүлэх;

21.2.7.мөнгө угаах гэмт хэргийн шинж чанартай үйл ажиллагаа явуулах;

21.2.8.хууль, сангийн дүрмийг зөрчиж сонирхлын зөрчил бүхий гэрээ, хэлцэл байгуулах;

21.2.9.Хорооны зөвшөөрөлгүйгээр хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэм, хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичиг, сангийн нэгж эрхийн танилцуулгад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох.

22 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүний бүртгэл

22.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүний бүртгэлийг тухайн санд хөрөнгө итгэмжлэн удирдах үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани сангийн нэгж эрхийн тухайлсан бүртгэлд үндэслэн хөтөлнө.

22.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн тухайлсан бүртгэлийг тухайн санд үйлчилгээ үзүүлж байгаа кастодиан хөтөлнө.

22.3.Хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүний бүртгэлд нэгж эрх эзэмшигч иргэний эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, хуулийн этгээд бол оноосон нэр, тэдгээрийн регистрийн дугаар, түүний эзэмшилд байгаа нэгж эрхийн тоог тусгана.

22.4.Нэгж эрх эзэмшигч нь өөрийн өмчлөл дэх нэгжийн тухайд номиналь эзэмшигч томилсон тохиолдолд гишүүний бүртгэлд уг номиналь эзэмшигчийн нэрийг давхар тусгана.

22.5.Хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн бүртгэл хөтлөх журмыг Хороо тогтооно.

23 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх

23.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх нь сангийн хөрөнгөнөөс өмчлөх хувь хэмжээг гэрчлэх бөгөөд нэгж эрхийн өмчлөгчийн зүгээс хөрөнгө оруулалтын менежментийн компаниас сангийн хөрөнгийг сангийн дүрэм болон хөрөнгө оруулалтын бодлогын хүрээнд мэргэжлийн түвшинд зохих ёсоор удирдахыг шаардах, хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хуралд нэгж эрх тус бүрээр саналын нэг эрхтэйгээр оролцох, санг татан буулгах үед өөрт ногдох хөрөнгийн хүлээн авах эрхийг гэрчилнэ.

23.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх нь тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн өмчлөлд оролцох эрхийг нотлох боловч хөрөнгө оруулалтын сангийн тодорхой хөрөнгийг тусгайлан өмчлөх эрхийг нотлохгүй.

23.3.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх тус бүр адил тэгш хэмжээний хөрөнгийг гэрчилнэ.

23.4.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхэд суурилсан үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл гаргахыг хориглоно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

24 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа

24.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан энэ хуулийн 26.1.1-26.1.3, 26.1.5, 26.1.8-д заасан зохицуулалттай зах зээлд нийтэд нээлттэй арилжаалагддаг санхүүгийн хэрэгслээс бусад төрлийн хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэлд хөрөнгө оруулахыг хориглоно.

24.2.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан энэ хуулийн 26.1-д заасан санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулж болно.

24.3.Хөрөнгө оруулалтын сангаас хөрөнгө оруулалт хийх энэ хуулийн 24.1, 24.2-т заасан санхүүгийн хэрэгслийг энэ хуулийн 26.2, 26.3-т заасан үндэслэлээр хязгаарлаж болно.

24.4.Хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэм, хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол хөрөнгө оруулалтын шийдвэрийг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани гаргана.

24.5.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний хүрээнд тухайн хөрөнгө оруулалтын санг төлөөлөх эрхийг хэрэгжүүлнэ.

24.6.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах ажиллагааны хүрээнд хөрөнгө оруулалтын санг төлөөлөн шүүхэд нэхэмжлэл гаргах, хариуцагчаар оролцох эрхтэй байна.

24.7.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь сангийн хөрөнгийг захиран зарцуулахтай холбогдсон хэлцлийг өөрийн нэрийн

өмнөөс хийх бөгөөд итгэмжлэн удирдлагыг хэрэгжүүлж байгаа гэдгээ мэдэгдсэн байна.

24.8.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь Хорооноос тогтоосон хугацаанд, тогтоосон журмын дагуу тайлан мэдээ гаргаж хүргүүлэх үүрэгтэй.

25 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа эрхлэх багц журам

25.1.Хөрөнгө оруулалтын сан дараах багц журмыг Хорооноос тогтоосон шаардлагад нийцүүлэн баталж мөрдөнө:

25.1.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн дотоод хяналтын журам;

25.1.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн төрлөөс хамаарч нэгж эрхийг худалдан авах, буцаан худалдах захиалга өгөх журам;

25.1.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн орлогыг сангийн активт бүртгэх хугацаа, журам;

25.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн төрлөөс хамаарч хөрөнгө оруулалтын санд буцаан худалдсан нэгж эрхийн үнийг төлөх хугацаа, журам;

25.1.5.хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активт суурилсан нэгж эрхийн үнэ буюу нэгж эрхийг худалдах, худалдан авах үнийг тодорхойлох журам;

25.1.6.хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх эзэмшигчийг бүртгэх хугацаа, журам;

25.1.7.хөрөнгө оруулалтын сангийн зардлын зүйл, дээд хэмжээг тогтоох журам;

25.1.8.хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн нийтэд болон сангийн гишүүдэд мэдээлэл өгөх журам, мэдээлэх мэдээллийн төрөл, мэдээллийг түгээх хэлбэр;

25.1.9.хөрөнгө оруулалтын сангийн орлогоос гишүүдэд орлого хуваарилах нөхцөл, журам;

25.1.10. хөрөнгө оруулалтын сангийн эрсдэлийн удирдлагын журам;

25.1.11.хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөөр барьцаалан зээл авах журам;

25.1.12.энэ хуулиар тогтоосон бусад журам.

25.2.Хөрөнгө оруулалтын сан нь хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээнээс гадна хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журамтай байх бөгөөд уг журамд тухайн сангийн хэлбэрээс хамаарч доор дурдсан нөхцөлийн аль нэгийг тусгана:

25.2.1.сангийн нэгж эрхийг эзэмшигч нь ажлын өдөр өөрийн эзэмшиж байгаа нэгж эрхийг тухайн санд хэдийд ч буцаан худалдах, хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээг дуусгавар болгохыг, эсхүл нэгж эрхийн зарим хэсгийг буцаан худалдан авахыг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компаниас шаардаж болохыг;

25.2.2.сангийн нэгж эрхийг эзэмшигч нь хөрөнгө итгэмжлэн удирдах журамд заасан хугацааны дотор өөрийн эзэмшиж байгаа нэгж эрхийг санд буцаан худалдах, хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээг дуусгавар болгохыг, эсхүл нэгж эрхийн зарим хэсгийг буцаан худалдах, худалдан авахыг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компаниас шаардаж болохыг;

25.2.3.сангийн нэгж эрхийг эзэмшигч нь энэ хуулиар тогтоосноос бусад тохиолдолд хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө түүнийг дуусгавар болгохыг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компаниас шаардахгүй болохыг.

25.3.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журамд энэ хуулийн 25.2-т зааснаас гадна доор дурдсан зүйлийг тусгана:

25.3.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн оноосон нэр;

25.3.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн төрөл, хэлбэр;

25.3.3.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн оноосон нэр;

25.3.4.кастодианы оноосон нэр;

25.3.5.сангийн гишүүдийн бүртгэл хөтлөх этгээдийн оноосон нэр;

25.3.6.аудитын байгууллагын оноосон нэр;

25.3.7.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын зорилго, чиглэл;

25.3.8.хамтын хөрөнгө оруулалтын санг бүрдүүлэх хөрөнгийн доод хэмжээ;

25.3.9.хамтын хөрөнгө оруулалтын санг бүрдүүлэх хугацаа;

25.3.10.хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний нөхцөл, хүчинтэй байх хугацаа.

25.4.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журам нь тухайн төрлийн сангийн хувьд Хорооноос баталсан үлгэрчилсэн журамд нийцсэн байна.

25.5.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь энэ хуулийн 25.4-т заасан журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан тухай бүр ажлын таван өдөрт багтаан Хороонд хүргүүлэн сангийн гишүүдэд мэдэгдэх бөгөөд хөрөнгө итгэмжлэн удирдах журамд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт нь Хороонд бүртгүүлснээр хүчин төгөлдөр болно.

25.6.Тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журмыг Хороо бүртгэсний дараа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах гэрээ байгуулах саналаа нийтэд зарлах эрхтэй болно.

25.7.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журам, түүнд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг бүртгүүлэх хүсэлтийг Хороо хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн хугацаанд бүртгэх, эсхүл бүртгэхээс татгалзах шийдвэрийг гаргах ба бүртгэхээс татгалзах тухай шийдвэрт үндэслэлийг заасан байна.

25.8.Хороо нь бүртгүүлэх хүсэлтийг хянах хугацаанд тухайн хүсэлтэд хавсаргасан баримт бичиг, мэдээллийг шалгах эрхтэй.

25.9.Хороо энэ хуулийн 25.7-д заасан бүртгэх болон бүртгэхээс татгалзах тухай шийдвэр гарснаас хойш гурав хоногийн дотор хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид мэдэгдэнэ.

25.10.Хороо доор дурдсан тохиолдолд хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журам, түүнд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг бүртгэхээс татгалзана:

25.10.1.ирүүлсэн баримт бичиг нь энэ хууль болон Хорооноос батлан мөрдүүлж байгаа дүрэм, журамд нийцээгүй, бүрэн бус;

25.10.2.ирүүлсэн баримт бичигт төөрөгдүүлж болох мэдээлэл тусгагдсан;

25.10.3.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, кастодиан нь тусгай зөвшөөрөл аваагүй, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага нь Хорооноос тогтоосон нөхцөл, шаардлагыг хангаагүй.

25.11.Энэ хуулийн 25.7-д заасны дагуу Хорооны бүртгэхээс татгалзсан тухай шийдвэрийн талаар хүсэлт гаргагч Хорооны Хяналтын зөвлөлд гомдол гаргаж болно.

26 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн актив

26.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн активт дараах хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэл байж болно:

26.1.1.Засгийн газрын өрийн хэрэгсэл;

26.1.2.аймаг, нийслэлийн Засаг даргын гаргасан өрийн хэрэгсэл;

26.1.3.нээлттэй хувьцаат компанийн хувьцаа;

26.1.4.хаалттай хувьцаат компанийн болон хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн хувьцаа;

26.1.5.зохицуулалттай зах зээлд нээлттэй арилжаалагддаг компанийн өрийн хэрэгсэл;

26.1.6.зохицуулалттай зах зээлд нээлттэй арилжаалагддаггүй компанийн өрийн хэрэгсэл;

26.1.7.гадаад улсын Засгийн газраас гаргасан үнэт цаас;

26.1.8.Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай хуулийн⁶ дагуу гаргасан хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас;

26.1.9.үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл;

⁶Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 20 дугаарт нийтлэгдсэн.

26.1.10.гадаадын болон үндэсний валют;

26.1.11.алт болон бусад арилжаалах боломжтой уул уурхайн бүтээгдэхүүн;

26.1.12.үл хөдлөх эд хөрөнгө болон үл хөдлөх эд хөрөнгийг эзэмших эрх.

26.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн активт тавих нийтлэг шаардлага, зохистой харьцааны шалгуурыг Хороо тогтооно.

26.3.Тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн активт тавих шаардлага, зохистой харьцааны шалгуурыг Хорооноос баталсан нийтлэг шаардлагад нийцүүлэн тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичигт тусгана.

26.4.Энэ хуулийн 26.3-т заасан нийтлэг шаардлагаас илүү шалгуурыг хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичгээр тогтоож болно.

26.5.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагааны явцад хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активын хэмжээ нь дараалсан 10 хоногийн туршид тухайн сан үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн өдрийн хэмжээнээс 40 хувь, эсхүл түүнээс илүү хэмжээгээр буурсан нөхцөлд тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээ үзүүлэгч хуулийн этгээд ажлын 15 өдөрт багтаан хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлыг зарлан хуралдуулж доор дурдсан асуудлаар шийдвэр гаргуулах үүрэгтэй:

26.5.1.санг татан буулгаж, хөрөнгө оруулагчдад хөрөнгийг хуваарилах эсэх;

26.5.2.сангийн үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх, эрсдэлийг хүлээн зөвшөөрөх.

26.6.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан нь санхүүгийн хөшүүрэг хэрэглэсэн, эсхүл үнэт цаасны үнийн бууралтаас ашиг хүртэх нөхцөлтэй хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэл активын бүтэцдээ оруулахыг хориглоно.

27 дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулалтын санг бүрдүүлж байгаа хөрөнгийг тусгаарлах

27.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг өөрийн хөрөнгөнөөс тусдаа дансанд байршуулах бөгөөд уг хөрөнгийн нягтлан бодох бүртгэл нь салангид байна.

27.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн мөнгөн хөрөнгө болон сангийн актив дахь хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийг тухайн сангийн нэр дээр нээсэн кастодианы тусгаарласан дансанд байршуулна.

27.3.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани төлбөрийн чадваргүй болсон, дампуурсан тохиолдолд тэдний үүргийн гүйцэтгэлийг хангах хөрөнгийн дүнд хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө хамаарахгүй.

28 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын санд үзүүлэх үйлчилгээний зардлын төлбөр, гүйцэтгэлийн урамшуулал

28.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани болон кастодианы үйлчилгээний зардлыг тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөнөөс төлөх бөгөөд уг зардлын жилийн нийлбэр дүн нь хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайн жилийн активын дундаж үлдэгдлийн гурван хувиас хэтрэхгүй байна.

28.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн активын жилийн дундаж үлдэгдлийг тооцох журмыг Хороо батална.

28.3.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанитай байгуулсан гэрээнд сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах үйл ажиллагааны үр дүнгээс хамаарч хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид гүйцэтгэлийн урамшуулал олгохоор зааж болох бөгөөд жилийн урамшууллын хэмжээ нь хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанаас олсон нийт ашгийн 30 хувиас хэтрэхгүй байна.

28.4.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах ажиллагааны туршид хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани болон кастодианд төлөх үйлчилгээний төлбөрийг тухайн санд Хорооноос тусгай зөвшөөрөл олгосны дараа нөхөн төлж болно.

29 дүгээр зүйл.Маркетингийн үйл ажиллагааны шаардлага, түүнд тавих хязгаарлалт

29.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн маркетингийн үйл ажиллагаанд ашиглах баримт бичигт дараах зүйлийг заавал тусгасан байна:

29.1.1.хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа нь эрсдэлтэй болох тухай анхааруулга;

29.1.2.хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийг хөрөнгө оруулагч хүлээх тухай анхааруулга;

29.1.3.хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийн төрөл, төвшин, хэмжээ.

29.2.Энэ хуулийн дагуу Хороо эрх олгосон, хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд хөрөнгө оруулалтын сантай холбоотой дараах зар сурталчилгаа явуулахыг хориглоно:

29.2.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүн болохыг санал болгосон, эсхүл гишүүн болоход нөлөөлөхүйц мэдээлэл агуулсан зар сурталчилгаа хийх, эсхүл бусдаар хийлгэх;

29.2.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүн болох түүнд хөрөнгө оруулахыг ятгах, эсхүл болоход нөлөөлөхүйц зөвлөгөө өгөх.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГ ТАТАН БУУЛГАХ

30 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах

30.1.Доор дурдсан тохиолдолд хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгана:

30.1.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулах хугацаа дуусгавар болсон;

30.1.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлаас тухайн санг сайн дурын үндсэн дээр хугацаанаас өмнө татан буулгахаар шийдвэрлэсэн;

30.1.3.энэ хуульд заасны дагуу хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлыг зарлан хуралдуулсан бөгөөд сангийн гишүүд санг татан буулгах шийдвэр гаргасан;

30.1.4.энэ хуульд заасны дагуу онцгой нөхцөл байдал үүссэн бөгөөд албадан татан буулгах шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон;

30.1.5.хөрөнгө оруулалтын сан дампуурсан;

30.1.6.хуульд заасан бусад.

30.2.Хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах шийдвэрийг дараах этгээд гаргана:

30.2.1.энэ хуулийн 30.1.1-30.1.3-т заасан үндэслэлээр хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурал;

30.2.2.энэ хуулийн 30.1.4, 30.1.5-д заасан үндэслэлээр Хороо болон эрх бүхий бусад этгээдийн хүсэлтийг үндэслэн шүүх;

30.2.3.хуульд заасан эрх бүхий бусад этгээд.

30.3.Хөрөнгө оруулалтын сан болон сангийн нэгж эрхийн танилцуулгыг бүртгэх, түүнд хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх болон хөрөнгө оруулалтын санд үйлчилгээ үзүүлэх үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээдэд үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгохыг төрийн байгууллагын зүгээс тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд өгөх баталгаа гэж үзэхгүй бөгөөд хөрөнгө оруулалтын сан, түүнд үйлчилгээ үзүүлж байгаа зохицуулалттай этгээдийн үйл ажиллагааны улмаас хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдэд болон бусдад учирсан хохирлыг төр хариуцахгүй.

31 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа явуулах хугацаа дуусгавар болох

31.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд заасан үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаа дуусгавар болсон өдрөөс эхлэн тухайн хөрөнгө оруулалтын сан хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаагаа зогсоож, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн зүгээс санг татан буулгах ажиллагааг эхлүүлнэ.

31.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалт хийсэн хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийн хөрвөх чадвараас хамаарч хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани сангийн дүрэм болон хөрөнгө оруулалтын бодлогод нийцүүлэн хугацаа дуусахаас өмнө хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийг бусдад худалдах, мөнгөн хөрөнгийн санг бүрдүүлэх ажиллагааг тухайн сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаа дуусахаас өмнө тодорхой төлөвлөгөөний дагуу урьдчилан гүйцэтгэж болох бөгөөд уг ажиллагааны улмаас бий болсон мөнгөн хөрөнгөөр өөр бусад хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийхийг хориглоно.

31.3.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах ажиллагааны нарийвчилсан журмыг Хороо батална.

31.4.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь татан буулгах төлөвлөгөөг хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлаар батлуулах бөгөөд хувийг Хороонд хүргүүлнэ.

32 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын санг сайн дурын үндсэн дээр хугацаанаас өмнө татан буулгах

32.1.Хөрөнгө оруулалтын санг сайн дурын үндсэн дээр татан буулгах шийдвэрийг тухайн сангийн гишүүдийн хуралд оролцсон гишүүдийн дийлэнх олонхын шийдвэрээр гаргана.

32.2.Энэ хуулийн 32.1-д заасан шийдвэрийг гаргахад татан буулгах төлөвлөгөөг хөрөнгө оруулагчдын хурлаар хамт батална.

32.3.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд санг татан буулгах тухай энэ хуулийн 32.1-д заасан шийдвэрийн талаар уг шийдвэр гарсан өдрөөр тасалбар болгон тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн арилжааг зогсоох бөгөөд татан буулгах шийдвэрийг гаргаснаас хойш уг шийдвэрийн талаар хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани ажлын хоёр өдөрт багтаан нийтэд мэдээлнэ.

32.4.Хувийн хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах тухай энэ хуулийн 32.1-д заасан шийдвэр гарсан өдрөөс хойш ажлын таван өдөрт багтаан тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани уг шийдвэрийн хуулбарыг уг хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдэд тухайлан хүргүүлэх үүрэгтэй.

33 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлыг заавал зарлан хуралдуулах

33.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь дараах тохиолдолд хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлыг зарлан хуралдуулах үүрэгтэй:

33.1.1.энэ хуулийн 26.5-д заасан нөхцөл байдал үүссэн;

33.1.2.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани татан буугдах, дампуурах нөхцөл байдал бий болсны улмаас шинээр хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид хөрөнгө итгэмжлэн удирдах эрхийг шилжүүлэх шаардлага үүссэн;

33.1.3.кастодиан татан буугдах, дампуурах нөхцөл байдал бий болсны улмаас шинээр хөрөнгө хадгалах гэрээний эрхийг өөр кастодианд шилжүүлэх шаардлага үүссэн;

33.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн бусдын өмнө хүлээсэн төлбөрийн үүрэг нь тухайн сангийн цэвэр активыг энэ хуулийн 26.5-д заасан хэмжээнээс бууруулах нөхцөл байдал үүссэн.

33.2.Энэ хуулийн 33.1-д заасны дагуу зарлан хуралдуулах хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн хурлаар доор дурдсан асуудлыг заавал хэлэлцүүлнэ:

33.2.1.хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах эсэх, хэрэв хөрөнгө оруулагчдын хурлаас татан буулгахгүй байхаар шийдвэрлэх нөхцөлд хөрөнгө оруулагчдад учирч болох эрсдэлийг хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүд хүлээхэд татгалзах зүйлгүй тухай;

33.2.2.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийг сонгох, хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний эрхийг шилжүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах тухай;

33.2.3.кастодианыг сонгох, хөрөнгө хадгалах гэрээний эрхийг шилжүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах тухай.

34 дүгээр зүйл.Онцгой нөхцөл байдал үүсэх

34.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд дараах тохиолдолд онцгой нөхцөл байдал үүссэн гэж үзнэ:

34.1.1.хөрөнгө оруулалтын сантай холбоотой, эсхүл хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, эсхүл кастодиантай холбоотой дампуурлын хэрэг үүссэн;

34.1.2.хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгаж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн;

34.1.3.хөрөнгө оруулалтын санг хуульд заасан үндэслэлээр эрх бүхий байгууллага өөрчлөн байгуулахаар шийдвэрлэсэн.

34.2.Хороо энэ хуулийн 34.1-д заасан онцгой нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд дараах арга хэмжээг нэн даруй авна:

34.2.1.хөрөнгө оруулагчийн шаардлагыг бүрэн хангах хүртэл хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, кастодианы санхүүгийн тайлан, тэнцлээс тусгаарлах;

34.2.2.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь банк бол Монголбанктэй хамтран, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь банкаас бусад эрх бүхий зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэгч бол дангаараа эрх хүлээн авагчийг томилох;

34.2.3.кастодианы тухайд Монголбанктай хамтран эрх хүлээн авагчийг томилох.

34.3.Кастодиан нь хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд онцгой нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд эрх хүлээн авагч томилогдох хүртэлх хугацаанд дараах үүрэг хүлээнэ:

34.3.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн өмчлөл дэх хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийг тусгаарлах, гүйлгээ хийхгүй байх;

34.3.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн өмчлөл дэх хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэлтэй холбоотой орлогыг төвлөрүүлэх, уг орлогыг зарлагдахгүй байх;

34.3.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөөс аливаа төлбөр, үйлчилгээний хөлс, урамшуулал олгохгүй байх, мөнгөн хөрөнгийг төвлөрүүлэх.

34.4.Кастодиан нь хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн өмчлөл дэх хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийг баталгаажуулж байгаа тухайн багцыг хамгаалахад шаардлагатай холбогдох бүх данс, баримт, материалын эхийг эрх хүлээн авагчид шилжүүлэх үүрэгтэй.

34.5.Эрх хүлээн авагч нь өөрийг нь томилсон эрх бүхий этгээдэд дараах саналын аль нэгийг хүргүүлнэ:

34.5.1.хөрөнгө оруулалт хийсэн хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэл болон бусад хөрөнгийг худалдан борлуулах замаар хөрөнгө оруулагчдын шаардлагыг хангах эсэх;

34.5.2.энэ хуулийн 34.5.1-д заасан аргыг хэрэглэх боломжгүй гэж үзвэл тухайн хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийн багцыг хөрөнгө итгэмжлэн удирдагчийн удирдлагад шилжүүлэх;

34.5.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн авлагын эргэн төлөлтийг сайжруулах арга хэмжээ авах.

34.6.Энэ хуулийн 34.5-д заасны дагуу эрх хүлээн авагчийн гаргасан саналыг үндэслэн түүнийг томилсон эрх бүхий этгээд шийдвэр гаргана.

34.7.Эрх хүлээн авагч нь үйлчилгээний хөлсийг уг үйл ажиллагааны явцад олох орлогоос тэргүүн ээлжид авах эрхтэй бөгөөд уг хөлсний хэмжээг банк, санхүүгийн салбарт тогтсон жишигт нийцүүлэн Хороо тогтооно.

34.8.Энэ зүйлд заасныг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон тусгай журмыг Хороо болон Төв банк /Монголбанк/ хамтран батална.

35 дугаар зүйл.Эрх хүлээн авагч

35.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд энэ хуулийн 34.1-д заасан нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд банкны тухайд Монголбанктай хамтран, бусад тохиолдолд Хороо дангаар эрх хүлээн авагчийг томилно.

35.2.Шаардлагатай гэж үзвэл эрх хүлээн авагчийн эрх, үүргийг Хороо гүйцэтгэж болно.

35.3.Эрх хүлээн авагч нь дараах эрх, үүрэгтэй:

35.3.1.хамтын хөрөнгө оруулагчийг хамгаалах зорилгоор хөрөнгийг эзэмшилдээ авах;

35.3.2.хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнийг өөрчлөх шаардлага гаргах;

35.3.3.эргэн төлөлтийг сайжруулах арга хэмжээ авах;

35.3.4.хөрөнгө итгэмжлэн удирдах, эсхүл хөрөнгө хадгалах гэрээнд өөрчлөлт оруулах, цуцлах;

35.3.5.Хорооны зөвшөөрлийг үндэслэн үйлчилгээ орлон гүйцэтгэгчийг томилох буюу өөр этгээдтэй үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ байгуулах;

35.3.6.хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах санал гаргах;

35.3.7.Хорооноос зөвшөөрсөн бусад үйл ажиллагаа.

35.4.Эрх хүлээн авагч нь энэ хуулийн 35.3-т заасан эрх, үүргээ Хорооны хяналтан доор хэрэгжүүлнэ.

35.5.Хөрөнгө оруулалтын сангийн удирдлагыг хэрэгжүүлж байсан албан тушаалтан, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн ажилтан нь хөрөнгө болон хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалахад шаардлагатай бүх арга хэмжээг авч, хөрөнгө оруулалтын сангийн нийт хөрөнгө, санхүүгийн тайлан, тэнцэл, баримт бичиг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудас, тэмдгийг эрх хүлээн авагчийн эзэмшилд шилжүүлэх бөгөөд эрх, үүргээ хэрэгжүүлэхэд нь эрх хүлээн авагчтай бүх талаар хамтран ажиллах үүрэгтэй.

36 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сан дампуурах

36.1.Хөрөнгө оруулалтын сан нь сангийн цэвэр активын нийт хөрөнгийн 10 хувь буюу түүнээс дээш хэмжээ бүхий бусдын өмнө хүлээсэн төлбөрийн үүргээ ажлын 20 өдөрт гүйцэтгэж чадахгүй болсон нөхцөлд тухайн санг дампууруулах хүсэлтийг шүүхэд гаргаж болно.

36.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн дампуурлын ажиллагааг Дампуурлын тухай хуульд⁷ заасан журмын дагуу шүүхийн шийдвэрт үндэслэн хэрэгжүүлнэ.

37 дугаар зүйл.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах журам

37.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгахтай холбоотойгоор сангийн хөрөнгийг худалдан борлуулах, төлбөр, тооцоог дуусгавар болгох, үлдсэн мөнгөн хөрөнгийг гишүүдэд хуваарилах үйл ажиллагааг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хэрэгжүүлнэ.

37.2.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, кастодианы аль алиных нь тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болгосон тохиолдолд Хороо хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх эрх бүхий өөр компанийг сонгон шалгаруулж, татан буулгах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх эрх олгоно.

37.3.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах ажиллагааг Хорооноос сонгон шалгаруулсан хуулийн этгээд хэрэгжүүлэх тохиолдолд уг хуулийн этгээд болон үнэлгээчин, аудитын байгууллагад олгох ажлын хөлсний хэмжээ нь сангийн хөрөнгийг худалдан борлуулсны орлогын нийт дүнгийн таван хувиас хэтэрч болохгүй.

37.4.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах үйл ажиллагаанд Хорооноос томилогдсон байцаагч хяналт тавина.

37.5.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах шийдвэр гарснаас хойш сангийн хөрөнгийг энэ хуульд заасны дагуу худалдан борлуулахаас өөрөөр захиран зарцуулахыг хориглоно.

37.6.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах үндэслэл бий болсноос хойш долоо хоногийн дотор тухайн сангийн эрх бүхий албан тушаалтан нь энэ тухай Хороонд мэдэгдэхээс гадна нийтэд мэдэгдэх үүрэгтэй бөгөөд уг мэдээлэлд тухайн сангаас авлагатай этгээдээс нэхэмжлэл ирүүлэх хугацаа, журмыг заасан байна.

⁷Дампуурлын тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1998 оны 1 дугаарт нийтлэгдсэн.

37.7.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах явцад тухайн санд төвлөрүүлэхээр тооцсон хөрөнгийг төвлөрүүлж чадаагүйн улмаас санг татан буулгаж байгаа тохиолдолд энэ хуулийн 37.6-д заасан нэхэмжлэл ирүүлэх хугацаа, журамтай холбоотой мэдээлэл хамаарахгүй.

37.8.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангаас авлагатай этгээдээс нэхэмжлэлийг хүлээн авах хугацаа нь энэ талаар нийтэд мэдээлснээс хойш хоёр сараас багагүй, зургаан сараас илүүгүй байна.

37.9.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах үйл ажиллагааг гүйцэтгэж байгаа этгээд нь авлага, өглөгтэй этгээдийг бүрэн тодорхойлж, авлага, өглөгийг бүрэн барагдуулах арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

37.10.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангаас авлагатай этгээдээс нэхэмжлэл хүлээн авах хугацаа дууссаны дараа татан буулгах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байгаа этгээд нь сангийн нийт хөрөнгө болон төлөхөөр хүлээн зөвшөөрсөн өр төлбөрийг тусгасан санхүүгийн тайлан гаргаж Хороонд хүргүүлэх ба татан буулгах ажиллагааг менежментийн компани гүйцэтгэж байгаа бол дээрх санхүүгийн тайланг кастодианаар хянуулсан байна.

37.11.Татан буулгах ажиллагааг хэрэгжүүлж байгаа этгээд сангийн хөрөнгийг худалдан борлуулж, энэ хуулийн 37 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу тооцоо хийж дуусгах ажиллагааг хамтын хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах тухай мэдээллийг хэвлэн нийтэлснээс хойш гурван сарын хугацаанд хэрэгжүүлэх үүрэгтэй. Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журмаар өөр хугацаа тогтоож болно.

37.12.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах явцад уг санд төвлөрүүлэхээр тооцсон хөрөнгийн нийт дүн нь итгэмжлэн удирдах журмаар тогтоосон хэмжээнд хүрээгүйгээс татан буулгаж байгаа бол татан буулгах ажиллагааг хэрэгжүүлж байгаа этгээд нь санд төвлөрсөн хөрөнгийг худалдан борлуулж, энэ хуулийн 38 дугаар зүйлд заасан дарааллын дагуу тооцоо хийх бөгөөд санд төвлөрүүлэхээр тогтоосон хугацаа дууссанаас хойш хоёр долоо хоногийн хугацаанд багтаан тооцоог дуусгана.

37.13.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн татан буулгалтын тайланд тавих шаардлага, тайлан гаргах болон Хороонд хүргэх журмыг Хороо тогтооно.

38 дугаар зүйл.Татан буугдсан хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг хуваарилах

38.1.Татан буугдсан хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг хуваарилахад дараах дарааллыг баримтална:

38.1.1.тухайн сангийн төлөх татварын өр, төлбөр;

38.1.2.хөрөнгө оруулалтын санд үйлчилгээ үзүүлсэн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани болон кастодианаас бусад этгээдэд төлөх төлбөр;

38.1.3.татан буулгах үйл ажиллагааг эрхэлж байгаа этгээдэд уг ажиллагаатай холбогдох зардал буюу Хорооноос томилогдсон этгээд татан буулгах ажиллагааг эрхлэн гүйцэтгэж байгаа бол уг этгээдэд олгох ажлын хөлс;

38.1.4.хөрөнгө хадгалах гэрээний дагуу кастодианд төлөх үйлчилгээний төлбөр;

38.1.5.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үйлчилгээний төлбөр.

38.2.Энэ хуулийн 38.1-д заасны дагуу хөрөнгө хуваарилсны дараа үлдсэн хөрөнгийг сангийн гишүүдэд оруулсан хөрөнгийн хэмжээтэй нь хувь тэнцүүлэн олгоно.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛ, АУДИТ, ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ, МЭДЭЭЛЭЛ

39 дүгээр зүйл.Нягтлан бодох бүртгэл хөтөлөх

39.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн бүртгэлийг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу хөтөлнө.

39.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани гүйцэтгэх бөгөөд тус компани нь бүртгэлийг Хороонд бүртгүүлсэн, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуульд⁸ заасны дагуу эрх авсан мэргэшсэн нягтлан бодогчоор гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлж болно.

⁸Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 1 дугаарт нийтлэгдсэн.

39.3.Энэ хуулийн 39.2-т заасан мэргэшсэн нягтлан бодогчийг бүртгэх журмыг Хороо батална.

39.4.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн нягтлан бодох бүртгэлийг хөтлөхөд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 52 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараах журмыг баримтална:

39.4.1.өдөр бүрийн арилжааны эцэст тогтсон цагт сангийн цэвэр активын үнэлгээг өөрийн цахим хуудсаар мэдээлэх, уг мэдээллийг Хороонд хүргэх;

39.4.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активын үнэлгээний аргачлал, бүртгэлийн талаар өөрийн цахим хуудсаар тодорхой мэдээлэх;

39.4.3.арилжаалсан үнэт цаас, үнэт цаасаар гэрчлэгдсэн эрхийг хэрэгжүүлэх талаар кастодиантай гэрээ байгуулж, түүнд тооцоолол нийтэд хүргэх мэдээллийн талаар дэлгэрэнгүй тусгасан байх;

39.4.4.Хорооноос тогтоосон бусад.

39.5.Хороо, түүнээс томилогдсон этгээд хөрөнгө оруулалтын сангийн нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой баримт бичигтэй танилцах, үнэ төлбөргүйгээр хуулбарлан авах эрхтэй байна.

39.6.Хөрөнгө оруулалтын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийг хөтөлж байгаа этгээд нь тухайн санд үйлчилгээ үзүүлж байгаа кастодиан, аудитын компани, түүний ажилтан болон тэдгээртэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд байхыг хориглоно.

39.7.Тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийг хөтөлж байгаа этгээд уг үйлчилгээг үзүүлж байх хугацаандаа болон уг үйлчилгээг үзүүлж дууссанаас хойш таван жилийн хугацаанд тухайн санд хөндлөнгийн аудит хийхийг хориглоно.

40 дүгээр зүйл.Аудит, аудитын шалгалт

40.1.Хөрөнгө оруулалтын сан болон хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь тусгай зөвшөөрөл авснаас хойш нэг сарын дотор Хороонд бүртгүүлсэн аудитын байгууллагыг сонгон гэрээ байгуулж, энэ тухай Хороонд мэдэгдэнэ.

40.2.Хөрөнгө оруулалтын сан болон хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн аудит, аудитын шалгалтын тухайд Үнэт цаасны

зах зээлийн тухай хуулийн 53, 54 дүгээр зүйлд заасан зохицуулалттай этгээдэд тавих шаардлага нэгэн адил хамаарна.

41 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активыг тооцох, үнэлэх

41.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активыг Хорооноос баталсан журмын дагуу тооцоолно.

41.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активыг үнэлэх журмыг Хороо батална.

41.3.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн бүтцэд байгаа үл хөдлөх болон хөдлөх эд хөрөнгө, эрхийн үнэлгээг Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хуульд⁹ заасны дагуу хөрөнгийн үнэлгээний үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий хөндлөнгийн үнэлгээчин гүйцэтгэнэ.

41.4.Хөрөнгө оруулалтын санд хөрөнгийг хүлээн авах, аливаа хэлбэрээр бусдад шилжүүлэхэд тухай бүр үнэлэх бөгөөд Хорооноос тухайлан өөр хугацаа тогтоогоогүй бол хөрөнгө оруулалтын сангийн актив дахь хөрөнгөд дахин үнэлгээг жилд нэгээс доошгүй удаа хийнэ.

41.5.Үнэлгээчин, эсхүл үнэлгээ хийх эрх бүхий хуулийн этгээд нь хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, кастодиан болон аудитын компани, түүний ажилтан болон тэдгээртэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд байхыг хориглоно.

42 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн мэдээлэл

42.1.Хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 57 дугаар зүйл нэгэн адил хамаарах бөгөөд хөрөнгө оруулалтын сан Хорооноос шаардсан мэдээллийг тухай бүр тогтоосон хугацаанд гарган өгөх үүрэгтэй.

42.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хэлбэрээс хамаарч нийтэд, Хороонд болон бусад байгууллагад байнга мэдээлэх мэдээллийн жагсаалт, мэдээлэл өгөх үйл ажиллагааны журмыг Хороо тогтооно.

42.3.Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан нь хууль болон энэ хуулийн 42.2-т зааснаас бусад тохиолдолд нийтэд мэдээлэл өгөх үүрэг хүлээхгүй.

42.4.Мэдээллийн үнэн зөв, хүрэлцээтэй байдлыг хангах үүргийг тухайн сангийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хүлээнэ.

⁹Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хууль- “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 8 дугаарт нийтлэгдсэн.

42.5.Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой, түүнд үйлчилгээ үзүүлж байгаа хуулийн этгээд, иргэнээс мэдээлэл авахтай холбоотой журмыг Хороо тогтоох бөгөөд уг мэдээллийг гагцхүү албан хэрэгцээнд ашиглана.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

43 дугаар зүйл.Гадаад улсад бүртгэлтэй хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа

43.1.Гадаад улсад бүртгэлтэй хөрөнгө оруулалтын сан, түүний охин болон хараат компанийн зүгээс Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа эрхлэх бол Хороонд бүртгүүлнэ.

43.2.Гадаад улсад бүртгэлтэй хөрөнгө оруулалтын сан нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт сангийн хувьцаа, нэгж эрхээ нийтэд санал болгон худалдахыг хориглоно.

43.3.Гадаад улсад бүртгэлтэй хөрөнгө оруулалтын сан хаалттай хүрээнд хувьцаа, нэгж эрхээ санал болгох үйл ажиллагааг Хорооноос зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр гүйцэтгэж болох бөгөөд уг зөвшөөрлийг олгохтой холбоотой шалгуур, зөвшөөрөл олгох журмыг Хороо тогтооно.

43.4.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа явуулж байгаа гадаад улсад бүртгэлтэй хөрөнгө оруулалтын сангийн нийтэд болон Хороонд ирүүлэх мэдээллийн төрөл, мэдээлэл ирүүлэх журмыг Хороо тогтооно.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН КОМПАНИ

44 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани

44.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үндсэн үйл ажиллагаа нь хөрөнгө оруулалтын санг үүсгэн байгуулах, хөрөнгө оруулалтын санд хөрөнгө итгэмжлэн удирдах үйлчилгээг гэрээний үндсэн дээр үзүүлэх, түүнийг төлөөлөх ажиллагаа байна.

44.2.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээд энэ хууль болон Хорооноос тогтоосон нөхцөл, шаардлагыг хангаж ажиллана.

44.3.Хамтын хөрөнгө оруулалтын санд үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө оруулалтын удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий байнгын, үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын хоёроос доошгүй зөвлөхтэй байна.

44.4.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, түүний удирдлагад байгаа хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөтэй харьцах харьцааны зохистой хувь, хэмжээг Хороо тогтооно.

44.5.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн 10-аас дээш хувийн хувьцааг эзэмшигч болон эрх бүхий албан тушаалтан, сангийн активыг бүрдүүлж байгаа хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын зөвлөхүүд нь Хорооноос тохиромжтой гэж үзсэн этгээд байх бөгөөд дараах этгээд байхыг хориглоно:

44.5.1.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, кастодиан, банк, даатгал, үнэт цаасны салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаад зөрчлийн улмаас тусгай зөвшөөрөл нь цуцлагдсан компанид эрх бүхий албан тушаал эрхэлж байсан бөгөөд тусгай зөвшөөрөл цуцлагдсанаас хойш гурван жил болоогүй байгаа;

44.5.2.даатгал, санхүү, банк, үнэт цаасны салбарт ажиллаж байгаад зөрчлийн улмаас захиргааны хариуцлага хүлээснээс хойш нэг жил өнгөрөөгүй байгаа;

44.5.3.эдийн засгийн болон төрийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэж, ял эдэлсэн этгээд.

44.6.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын зөвлөх нь хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагааны чиглэлээр мэргэшсэн байх бөгөөд мэргэжлийн хариуцлагын даатгалд хамрагдсан байна.

44.7.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь энэ хуульд заасан үйл ажиллагааг зөвхөн доор дурдсан үйл ажиллагаатай хавсран эрхэлж болно:

44.7.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах;

44.7.2.үнэт цаасыг итгэмжлэн удирдах;

44.7.3.хувийн тэтгэврийн сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах;

44.7.4.даатгалын компанийн нөөц хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах;

44.7.5.хуулиар зөвшөөрсөн бусад.

44.8.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь доор дурдсан нийтлэг үүрэгтэй:

44.8.1.хөрөнгө итгэмжлэн удирдах үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг кастодианд хадгалуулах;

44.8.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн хөдөлгөөнтэй холбоотой санхүүгийн анхан шатны бүх баримтыг үйлдсэн болон хүлээн авсан даруйдаа хувийг нь мэргэшсэн нягтлан бодогч болон кастодианд хүргүүлэх;

44.8.3.Хорооноос тогтоосон мэдээ, тайланг тогтоосон хэлбэрээр, хугацаанд нь гаргаж өгөх;

44.8.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн хэлбэрээс хамаарч холбогдох мэдээллийг нийтэд болон гишүүдэд мэдээлэх;

44.8.5.Хорооны зөвшөөрөлгүйгээр өөрийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, хувьцаа эзэмшигчдийн болон эрх бүхий албан тушаалтан, төлөөлөгчийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулахгүй байх;

44.8.6.Хороо хүлээн зөвшөөрсөн аудитын компанитай аудитын дүгнэлт гаргуулах тухай гэрээ байгуулах;

44.8.7.энэ хууль болон Хорооноос тогтоосон бусад шаардлагыг мөрдөн ажиллах.

45 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрөл олгох, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох

45.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авах хүсэлтэд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 27.2-т зааснаас гадна доор дурдсан баримт бичгийг хавсаргана:

45.1.1.хүсэлт гаргагч хуулийн этгээдийн дүрмийн хуулбар, хуулийн этгээдийн бүтэц, зохион байгуулалтын талаарх мэдээлэл;

45.1.2.хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагааг нэгээс доошгүй жилийн хугацаанд эрхлэх нөхцөлөөр хийсэн эдийн засгийн үр ашгийн судалгаа, тооцоолол;

45.1.3.хүсэлт гаргагч хуулийн этгээдийн төлөөлөн удирдах зөвлөл, дотоод аудитын хороо болон гүйцэтгэх удирдлага зэрэг эрх бүхий албан тушаалтан тус бүрийн боловсрол, мэргэжлийн туршлага, гэмт хэрэгт холбогдож байсан эсэх зэрэг тохиромжтой этгээд болох тухай мэдээлэл;

45.1.4.хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн боловсрол, мэргэжлийн туршлага болон гэмт хэрэгт холбогдож байсан эсэх тухай мэдээлэл;

45.1.5.сүүлийн санхүүгийн тайлан, өөр бусад үйл ажиллагаа эрхэлж байсан бол санхүүгийн аудит хийлгэсэн тайлан;

45.1.6.хүсэлт гаргасан хуулийн этгээдийн нийт гаргасан үнэт цаасны таваас дээш хувийг өмчилж байгаа иргэний боловсрол, туршлагын талаарх мэдээлэл, хуулийн этгээд бол тухайн хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны тухай мэдээлэл болон сүүлийн санхүүгийн тайлан.

45.2.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох эсэх шийдвэрийг Хороо хүсэлт хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор гаргана.

45.3.Хороо доор дурдсан үндэслэлээр тусгай зөвшөөрөл олгохоос татгалзаж болно:

45.3.1.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн хувьцаа эзэмшигч, эрх бүхий албан тушаалтан тохиромжтой этгээд биш болох нь тогтоогдсон;

45.3.2.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.1, 24.1.2, 24.1.5, 24.1.10, 24.1.15-24.1.17-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй харилцан хамааралтай нь тогтоогдсон;

45.3.3.хувьцаа эзэмшигч, эрх бүхий албан тушаалтны холбогдох этгээд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.1, 24.1.2, 24.1.5, 24.1.10, 24.1.15-24.1.17-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэгчийн хувьцаа эзэмшигч, шийдвэр гаргах төвшний албан тушаалтан болох нь тогтоогдсон;

45.3.4.хүсэлт гаргагч хуулийн этгээд нь хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг хангах зорилгод харшилж болзошгүй өөр төрлийн ашгийн төлөө үйл ажиллагаа давхар эрхэлдэг, эсхүл уг төрлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг хуулийн этгээдтэй харилцан хамааралтай нь тогтоогдсон;

45.3.5.хуульд заасан бусад үндэслэл.

45.4.Хороо тусгай зөвшөөрөл олгохоос татгалзах шийдвэр гаргасан нөхцөлд шийдвэрийг хүсэлт гаргагчид ажлын таван өдрийн дотор хүргүүлэх бөгөөд уг шийдвэрт татгалзах үндэслэл, шалтгааны талаар тусгасан байна.

45.5.Хороо хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгосны дараа энэ хуулийн 45.3-т заасан үндэслэл тогтоогдсон бол тухайн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлж болно.

45.6.Хорооноос гаргасан хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх шийдвэрт зөрчлийг арилгах хугацаа, уг хугацаанд биелүүлэх үүрэг, даалгаврыг тодорхой тусгана.

45.7.Хорооноос тогтоосон хугацаанд зөрчлийг бүрэн арилгасан, үүрэг, даалгаврыг биелүүлсэн бөгөөд тусгай зөвшөөрлийг сэргээхэд харшлах өөр бусад үндэслэл тогтоогдоогүй нөхцөлд Хороо тусгай зөвшөөрлийг сэргээнэ.

45.8.Тусгай зөвшөөрлийг сэргээх нь уг тусгай зөвшөөрлийн анх олгосон хугацааг сунгах, өөрчлөх үндэслэл болохгүй.

45.9.Энэ хуулийн 45.6-д заасан хугацаанд түдгэлзүүлэх үндэслэлийг арилгаагүй, үүрэг, даалгаврыг биелүүлээгүй нь тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох үндэслэл болно.

45.10.Хороо тусгай зөвшөөрлийг доор дурдсан үндэслэлээр хүчингүй болгоно:

45.10.1.тухайн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, түүний хувьцаа эзэмшигч, эрх бүхий албан тушаалтан нь үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар ашигласан, шамшигдуулсан, залилангийн шинж чанартай үйлдэл хийсэн нь тогтоогдсон;

45.10.2.хууль болон хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрмийг зөрчиж хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, түүний албан тушаалтан сонирхлын зөрчил бүхий үйлдэл хийсэн нь тогтоогдсон;

45.10.3.хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийг нийтэд санал болгосон;

45.10.4.Хороо, олон нийт, хөрөнгө оруулагчид мэдээлэх үүргийг удаа дараа биелүүлээгүй;

45.10.5.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн хувьцааны 10-аас дээш хувийн хувьцаа эзэмшигч, эрх бүхий албан тушаалтан нь эдийн засгийн гэмт хэрэг үйлдсэн нь шүүхийн шийдвэрээр тогтоогдсон.

45.11.Хороо хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох нь тухайн менежментийн компанийн үйлчилгээ үзүүлж байсан хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн удирдлагыг өөр бусад эрх бүхий менежментийн компанид шилжүүлэх, эсхүл тийнхүү шилжүүлэх боломжгүй бол тухайн санг татан буулгах үндэслэл болно.

46 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаанд хориглох зүйл болон бусад үйл ажиллагаа

46.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа хуулийн этгээд, албан тушаалтанд доор дурдсан үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

46.1.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичигт заагдаагүй хэлбэрээр сангийн хөрөнгийг зарцуулах;

46.1.2.энэ хууль болон Хорооноос тогтоосон активт тавих шаардлага, зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг зөрчих үр дагавар бүхий хэлцэл хийх;

46.1.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг бусдад үнэ төлбөргүй шилжүүлэх;

46.1.4.тухайн үед хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөнд шилжээгүй байгаа эд зүйлийг шилжүүлэх үүрэг хүлээсэн хэлцэл хийх;

46.1.5.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг өөрийн болон гуравдагч этгээдийн өр төлбөрийг төлөх барьцаа, баталгаа болгон ашиглах;

46.1.6.хууль, журам болон хөрөнгө оруулалтын бодлогыг зөрчиж хөрөнгө оруулалт хийхийг хориглосон зүйлд хөрөнгө оруулах, эсхүл тогтоосон хэмжээг хэтрүүлэх;

46.1.7.энэ хуулийн 28 дугаар зүйлд заасан төлбөр, урамшууллаас бусад арга, хэлбэрээр хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг өөрийн өмчлөлд төлбөргүйгээр шилжүүлэн авах;

46.1.8.өөрийн хөрөнгийг хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөөс тусгаарлалгүйгээр хөрөнгийн өмчлөлийг ялгах боломжгүй байдлыг үүсгэх;

46.1.9.тухайн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын санд кастодианы болон бусад үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийн хувьцааг худалдан авах замаар нэгдмэл сонирхлыг бий болгох.

46.2.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ гүйцэтгээгүй буюу зохих ёсоор гүйцэтгээгүй бол хөрөнгө оруулалтын сан нь гэрээг цуцалж, хөрөнгө оруулалтын менежментийн өөр компанитай гэрээ байгуулах эрхтэй.

46.3.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээг цуцалсан тохиолдолд хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйлчилгээ үзүүлж байсан компани нь дараагийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид доор дурдсан зүйлийг үнэ төлбөргүй шилжүүлнэ:

46.3.1.тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэм, журам, тусгай зөвшөөрөл, гэрчилгээ зэрэг хуулийн этгээдийн баримт бичгийг;

46.3.2.тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг удирдах, захиран зарцуулах эрхтэй холбоотой эрх, баримт бичгийг;

46.3.3.тухайн хөрөнгө оруулалтын сангаас, эсхүл түүний нэрийн өмнөөс байгуулсан гэрээ, хэлцлийг;

46.3.4.тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн баримт, санхүүгийн тайлан зэрэг санхүүгийн бүх материалын эх хувийг цахим мэдээллийн хамт.

46.4.Хууль болон тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээнд заасан үүргээ энэ хуулийн 46.2-т заасан дараагийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанитай гэрээ байгуулах, уг гэрээ хүчин төгөлдөр болох хүртэл тасралтгүй хэрэгжүүлнэ.

46.5.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь энэ хуульд, эсхүл хөрөнгө

оруулалтын сантай байгуулсан гэрээнд заасан үндэслэлээр гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлэхээс татгалзаж болно.

46.6.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлэх ажиллагааг зогсоохоос 60-аас доошгүй хоногийн өмнө сангийн төлөөлөн удирдах зөвлөл болон Хороонд бичгээр мэдэгдэнэ.

46.7.Үүргээ хэрэгжүүлэх ажиллагааг зогсоосноос хойш тав хоногийн хугацаанд хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн хөрөнгө, нийт баримт бичгийг дараагийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид шилжүүлнэ.

46.8.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь сан үүсгэн байгуулах баримт бичиг, сангийн дүрэмд үйлчилгээ үзүүлж байгаа хөрөнгө оруулалтын компани нь сантай байгуулсан гэрээний үүргээ зөрчсөний улмаас санд учруулсан хохирлыг хариуцахгүй тухай аливаа заалт тусгахыг хориглох бөгөөд тусгасан тохиолдолд тэдгээр заалт нь хүчин төгөлдөр бус байна.

46.9.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээнд заасны дагуу үйлчилгээ үзүүлсний төлбөрийг төлнө.

46.10.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах явцдаа санаатай, эсхүл болгоомжгүй үйлдлийн улмаас бусдад учруулсан хохирлыг болон сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогыг зөрчсөний улмаас тухайн санд учруулсан алдагдлыг тус тус өөрийн хөрөнгөөр хариуцна.

47 дугаар зүйл.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах

47.1.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний хугацаа нь тухайн хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд заасан сангийн үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаатай нэгэн адил байна.

47.2.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдаж байгаа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, түүний ажилтан нь дараах үүрэгтэй:

47.2.1.хөрөнгө оруулагчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд нийцүүлэн хөрөнгийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх;

47.2.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн багцтай холбоотой санхүүгийн тайлан, нягтлан бодох бүртгэлийг хууль болон

Хорооноос тогтоосон журамд нийцүүлэн өөрийн хөрөнгийн бүртгэлээс тусад нь хөтлөх;

47.2.3.хөрөнгө оруулагчид шаардлагатай тайлан, мэдээг гаргаж өгөх;

47.2.4.үнэт цаасны төлбөрийг зохих журмын дагуу шилжүүлэх;

47.2.5.хөрөнгө оруулагчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах зорилгоор Хорооноос өгсөн үүрэг, даалгаврыг биелүүлэх.

47.3.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний загварыг Хороо батална.

47.4.Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний хуулбарыг сангийн нэгж эрхийн танилцуулгад хавсаргана.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ХӨРӨНГИЙГ ХАДГАЛАХ

48 дугаар зүйл Кастодианы үйл ажиллагаа

48.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн бүртгэл, хадгалалтыг хөрөнгө оруулалтын сантай байгуулсан хөрөнгө хадгалах тухай гэрээний үндсэн дээр кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээд эрхэлнэ.

48.2.Хороо дараах нөхцөл, шаардлагыг хангасан банканд кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгож болно:

48.2.1.Хорооноос тогтоосон санхүүгийн шалгуур үзүүлэлтийг хангасан;

48.2.2.кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх мэргэжлийн хүний нөөц, техникийн нөхцөлийг хангасан;

48.2.3.гүйцэтгэх удирдлага, эрх бүхий албан тушаалтан нь тохиромжтой этгээд;

48.2.4.тухайн хүсэлт гаргасан хуулийн этгээдийг дампууруулах, үйл ажиллагааг нь зогсоох, түдгэлзүүлэх, эсхүл өөрийн

хөрөнгийн 25 хувиас дээш хэмжээний өр төлбөрийн асуудал үүсээгүй байгаа;

48.2.5.энэ хуулийн 48.6, 48.7-д заасан кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбоотой дүрэм, журмыг Хороогоор хянуулсан.

48.3.Кастодиан нь нэг хөрөнгө оруулалтын сангийн тухайд хөрөнгө оруулалтын менежментийн болон кастодианы үйлчилгээг нэгэн зэрэг үзүүлэхийг хориглоно.

48.4.Кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээдийн эрх бүхий албан тушаалтнаар доор дурдсан этгээд ажиллахыг хориглоно:

48.4.1.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, үнэт цаасны зах зээлийн бусад зохицуулалттай этгээд, зээлийн болон даатгалын үйлчилгээ үзүүлдэг банк, санхүүгийн байгууллагын гүйцэтгэх удирдлагад ажиллаж байх үед тэдгээр байгууллагын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг зөрчлийн улмаас хүчингүй болгосноос хойш гурван жил өнгөрөөгүй;

48.4.2.санхүү, үнэт цаасны зах зээлд зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхэлж байх явцад зөрчил гаргасны улмаас захиргааны хариуцлага хүлээснээс хойш нэг жил өнгөрөөгүй;

48.4.3.эдийн засгийн болон төрийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгэгдэж байсан.

48.5.Хороо кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгох, түдгэлзүүлэх, сэргээх болон цуцлах, хүчингүй болгох ажиллагааг Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд заасан нийтлэг журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

48.6.Кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх нийтлэг журмыг Хороо тогтоох бөгөөд кастодиан нь компанийн дүрэм болон кастодианы үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой багц журмаа Хороонд бүртгүүлнэ.

48.7.Энэ хуулийн 48.6-д заасан кастодианы үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой багц журамд доор дурдсан журам хамаарна:

48.7.1.кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх дотоод журам;

48.7.2.кастодианы үйл ажиллагааны санхүүгийн анхан шатны баримтын болон харилцагчид хүргэх тайлангийн маягт, заавар;

48.7.3.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь түүний хадгалалтад байгаа хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн бүртгэлийг хөтлөх, хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активын өртгийг тодорхойлох, нэгж эрхийн өртгийг тооцоолох, сангийн хөрөнгийг захиран зарцуулахдаа энэ хууль болон бусад хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан журам, зааврын хэрэгжилтэд хяналт тавих журам;

48.7.4.кастодианы үйл ажиллагаанд тавих шаардлагын хэрэгжилтэд байнгын хяналт тавих дотоод журам;

48.7.5.сонирхлын зөрчил үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих журам.

49 дүгээр зүйл.Кастодианы нийтлэг бүрэн эрх, чиг үүрэг

49.1.Кастодиан нь хөндлөнгийн гуравдагч этгээдийн хувиар хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн бүртгэл, хадгалалтыг эрхэлж, хөрөнгийн зарцуулалтад хууль, журам болон гэрээнд заасан эрх хэмжээний хүрээнд хяналт тавьж, холбогдох мэдээллийг гаргаж өгөх нийтлэг бүрэн эрхтэй байна.

49.2.Кастодиан нь хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх эзэмшигч хөрөнгө оруулагчдын ашиг сонирхлын төлөө ажиллах нийтлэг үүрэгтэй байна.

49.3.Кастодиан нь хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөтэй холбоотой доор дурдсан чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

49.3.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг хөрөнгө хадгалах гэрээний үндсэн дээр хүлээн авах, хадгалах;

49.3.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөтэй холбоотой анхан шатны бүх баримтын хувийг хүлээн авч хадгалах, түүнчлэн сангийн мэдлийн үл хөдлөх хөрөнгийн хөдөлгөөнтэй холбогдох үндсэн баримтын эх хувийг хүлээн авч хадгалах;

49.3.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн тухайлсан бүртгэлийг хөтлөх;

49.3.4.хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн зүгээс хөрөнгийн удирдлагын үйлчилгээг хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний дагуу хэрэгжүүлж байгаа эсэхэд гуравдагч этгээдийн хувиар хяналт тавих, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани сангийн хөрөнгийг захиран зарцуулахад хяналт тавих, сангийн үнэт цаасыг шилжүүлэхээр менежментийн компаниас гаргасан шийдвэрийг биелүүлэх;

49.3.5.хөрөнгө оруулалтын сангийн цэвэр активын өртөг, хэмжээ болон нэгж эрхийн тооцооны өртөг, олгосон болон буцаан худалдан авсан нэгж эрхийн тоог зөв тодорхойлсон эсэхэд хяналт тавих;

49.3.6.хууль, журам, хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд заасан мэдээллийг хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүн, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани болон эрх бүхий бусад этгээдэд гаргаж өгөх;

49.3.7.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн талаар хөрөнгө оруулалтын менежментийн компаниас сангийн гишүүдэд, эсхүл нийтэд өгөх мэдээллийг бэлтгэхэд шаардлагатай мэдээллийг хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид гаргаж өгөх, тухай бүр мэдээ, тайланг хүргүүлэх үйлчилгээг гэрээний үндсэн дээр сангийн гишүүдэд үзүүлэх;

49.3.8.энэ хууль болон Хорооноос баталсан журмаар тогтоосон бусад шаардлагыг биелүүлж ажиллах.

49.4.Кастодиан нь хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, түүний ажилтны зүгээс энэ хууль, Хорооноос баталсан журам, сангийн дүрэм, журам, хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичгийг зөрчсөн үйлдлийг илрүүлсэн тохиолдолд энэ талаар гурав хоногийн дотор Хороонд мэдэгдэх үүрэгтэй.

49.5.Хөрөнгө хадгалах гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол кастодиан нь хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг ашиглах болон захиран зарцуулах эрхгүй бөгөөд хөрөнгө хадгалсны төлөө хөрөнгө хадгалах гэрээнд заасны дагуу үйлчилгээний төлбөр авах эрхтэй. Кастодиан нь хадгалалтад авсан хөрөнгөд хүү төлөх үүрэг хүлээхгүй.

49.6.Хөрөнгө оруулалтын сангийн эзэмшил дэх санхүүгийн хэрэгсэл, түүгээр гэрчлэгдсэн эрхийг кастодиан тусдаа дансанд бүртгэнэ.

49.7.Кастодиан нь кастодианы үйл ажиллагаанаас гадна хууль тогтоомжоор хориглоогүй үнэт цаасны зах зээлийн бусад зохицуулалттай үйл ажиллагааг эрхэлж болох бөгөөд энэ тохиолдолд кастодианы үйл ажиллагаатай холбоотой хэсгийг зохион байгуулалтын хувьд тусгаар нэгжийн зохион байгуулалттайгаар эрхэлнэ.

49.8.Кастодиан нь хувийн тэтгэврийн сангийн болон даатгалын нөөц санд хуримтлагдсан хөрөнгийг итгэмжлэн удирдаж байгаа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанид энэ хуулийн 48.1-д заасан үйлчилгээг үзүүлж болно.

49.9.Кастодиан нь кастодианы үйл ажиллагааны талаар бусдад зөвлөгөө өгөх, уг үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, төлбөрийн талаар бусдад мэдээлэл өгөх, хөрөнгө оруулалтын сангийн нягтлан бодох болон хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн гишүүдийн бүртгэлийг хөтлөх үйлчилгээг давхар үзүүлж болно.

49.10.Хөрөнгө оруулалтын нэг санд кастодианы үйлчилгээг зөвхөн нэг кастодиан үзүүлнэ.

50 дугаар зүйл.Хөрөнгө хадгалах гэрээ

50.1.Хөрөнгө хадгалах гэрээнд доор дурдсан зүйлийг заавал тусгана:

50.1.1.хөрөнгө оруулалтын сангийн бүх хөрөнгийн бүртгэлийг хөтлөх тухай, гадаад улсад хөрөнгө байршуулсан бол тэдгээрийг хэрхэн хамруулж бүртгэх тухай;

50.1.2.хууль болон хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэмд заасны дагуу сангийн нэгж эрхийн бүртгэлийг хөтлөх, нэгж эрхийн өмчлөх эрхийн бүртгэлийг хөтлөх;

50.1.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн зарцуулалтыг хэрхэн зохион байгуулах, гүйлгээг хэрхэн гүйцэтгэх тухай;

50.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн бүртгэлтэй холбоотой хөрөнгийн үнэлгээг хууль тогтоомж болон сангийн дүрэмд заасан аргачлалын дагуу гүйцэтгэх тухай;

50.1.5.хөрөнгө оруулалтын сангийн орлогыг хууль болон сангийн дүрэмд заасан зориулалтаар ашиглах ажиллагаанд хяналт тавих тухай;

50.1.6.хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгөтэй холбоотой сан болон хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн даалгаврыг хууль болон сангийн дүрэмтэй зөрчилдөөгүй нөхцөлд саадгүй хэрэгжүүлэх тухай;

50.1.7.хөрөнгө хадгалах үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ, төлөх журмын тухай;

50.1.8.бусад.

50.2.Хөрөнгө хадгалах гэрээнд хууль болон сангийн дүрмээр хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани болон кастодианы

хүлээхээр заасан үүрэг, хариуцлагыг бууруулах, чөлөөлөх тухай заалт тусгахыг хориглоно.

51 дүгээр зүйл.Хөрөнгө хадгалах гэрээ дуусгавар болох

51.1.Хөрөнгө оруулалтын сантай байгуулсан хөрөнгө хадгалах гэрээг дараах тохиолдолд дуусгавар болгоно:

51.1.1.гэрээнд заасан тохиолдолд талууд харилцан зөвшөөрсөн өдрөөс;

51.1.2.хөрөнгө оруулалтын санг татан буулгах тохиолдолд татан буулгах ажиллагаа дуусгавар болсон өдрөөс;

51.1.3.кастодианы тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон тохиолдолд энэ тухай шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс;

51.1.4.кастодианыг татан буулгасан үед энэ тухай шийдвэр гаргасан өдрөөс;

51.1.5.гэрээний хугацаа дууссан өдрөөс.

51.2.Кастодиантай байгуулсан хөрөнгө хадгалах гэрээ болон бусад гэрээ дуусгавар болсон тохиолдолд энэ тухай хөрөнгө оруулалтын сан болон хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг удирдаж байгаа хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь Хороонд даруй мэдэгдэх бөгөөд уг мэдэгдэлд гэрээ дуусгавар болсон шалтгаан, үндэслэлийг заасан байна.

52 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийн зарцуулалтад тавих хяналт

52.1.Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани нь энэ хууль болон бусад хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан журам, заавар, сангийн дүрэм, сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журмаар тогтоосон, хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичигт заасан болон хөрөнгө оруулалтын сантай байгуулсан гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хэрхэн хэрэгжүүлж байгаад сангийн хөрөнгийг гэрээгээр хадгалж байгаа кастодиан нь хяналт тавина.

52.2.Сангийн хөрөнгийг шилжүүлэх, аливаа бусад хэлбэрээр захиран зарцуулах нь энэ хууль, бусад хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан журам, заавар, хөрөнгө оруулалтын сангийн дүрэм, хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичиг болон хөрөнгө оруулалтын сантай байгуулсан гэрээ, хамтын хөрөнгө оруулалтын сангийн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах журмыг зөрчихөөр байгаа тохиолдолд кастодиан нь хөрөнгө оруулалтын

менежментийн компанид сангийн хөрөнгийг зарцуулах зөвшөөрөл олгох болон хөрөнгийг шилжүүлэхийг хориглоно.

52.3.Энэ зүйлээр тогтоосон үүргээ хэрэгжүүлээгүй тохиолдолд кастодиан нь сангийн гишүүдийн өмнө хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанитай хамт хариуцлага хүлээнэ.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ТӨРИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

53 дугаар зүйл.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага

53.1.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хөрөнгө оруулалтын сангийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

53.1.1.төрөөс хөрөнгө оруулалтын сангийн талаар баримтлах бодлогыг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага, Хороотой хамтран хөрөнгө оруулалт, эдийн засгийн нэгдсэн бодлоготой уялдуулан тодорхойлох;

53.1.2.Хороотой хамтран ажиллах, түүний үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх;

53.1.3.хуульд заасан бусад.

54 дүгээр зүйл.Хөрөнгө оруулалтын сангийн төрийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэгч байгууллага

54.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн төрийн зохицуулалт, хяналтыг хэрэгжүүлэгч байгууллага нь Хороо байна.

54.2.Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Хорооноос гаргасан шийдвэрийг хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой этгээд биелүүлэх үүрэгтэй.

55 дугаар зүйл.Хорооны бүрэн эрх

55.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн талаар Хороо дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

55.1.1.хөрөнгө оруулалтын хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох талаар санал боловсруулах, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах;

55.1.2.хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой этгээдийн дагаж мөрдөх хэм хэмжээ тогтоосон журам батлан мөрдүүлэх;

55.1.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд шударга, үр ашигтай, өрсөлдөөн бүхий, ил тод байдлыг хэвшүүлэхэд шаардлагатай гэж үзсэн арга хэмжээг авах;

55.1.4.хөрөнгө оруулалтын сангийн эрхлэх үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг тодорхойлох, тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох;

55.1.5.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, шалгалтаар илэрсэн зөрчлийг арилгуулахаар үүрэг, даалгавар өгөх, хариуцлага ногдуулах;

55.1.6.хөрөнгө оруулалтын сангийн удирдах албан тушаалтанд нэр дэвшигчийг тохиромжтой этгээд мөн эсэхийг тогтоох, түүнд ажиллах зөвшөөрөл олгох, эсхүл тохиромжтой бус этгээдийг албан тушаалаас нь чөлөөлүүлэх;

55.1.7.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хөрөнгө оруулалтын сангийн үнэт цаасыг арилжих зөвшөөрөл олгох, арилжааг түр зогсоох, тухайн үнэт цаастай холбоотой гүйлгээг зогсоох, хүчингүй болгох, үнэт цаасыг бүртгэлээс хасах;

55.1.8.хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагааг зохицуулах, хяналт тавих;

55.1.9.хөрөнгө оруулалтын санг нэгтгэх, нийлүүлэх үйл ажиллагааны журмыг батлах;

55.1.10.хуульд заасан бусад.

56 дугаар зүйл.Даалгавар өгөх

56.1.Хороо хөрөнгө оруулалтын сан, түүний үйл ажиллагаатай холбоотой зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэгч этгээдэд дараах тохиолдолд даалгавар өгөх эрхтэй:

56.1.1.хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг хамгаалах шаардлага бий болсон;

56.1.2.эрх бүхий албан тушаалтан нь тохиромжтой этгээдийн шаардлагыг хангахгүй болох нь тогтоогдсон;

56.1.3.хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль тогтоомж, Хорооноос гаргасан нийтээр дагаж мөрдөх хэм хэмжээ тогтоосон актыг зөрчиж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн;

56.1.4.худал, төөрөгдүүлсэн, алдаатай, эсхүл хоорондоо зөрүүтэй мэдээлэл гаргасан, нийтэд мэдээлсэн;

56.1.5.хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг хамгаалахад шаардлагатай гэж Хорооноос үзсэн бусад тохиолдол.

56.2.Хорооны даалгавар Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 66.2-т заасан шаардлагыг агуулсан байж болно.

56.3.Энэ хуулийн 56.1-д заасан даалгавар Хорооноос тогтоосон хугацаанд хүчинтэй байна.

56.4.Хорооны даалгаврыг хүлээн авсан этгээд даалгаврыг тогтоосон хугацаанд заавал биелүүлж, гүйцэтгэлийг зохих журмын дагуу тайлагнах үүрэгтэй.

АРВАН НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ БУСАД ЗҮЙЛ

57 дугаар зүйл.Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

57.1.Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол Хорооны хянан шалгагч Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд зааснаас гадна доор дурдсан захиргааны шийтгэл ногдуулна:

57.1.1.зохицуулалттай этгээдийн эрхлэх үйл ажиллагааг Хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрөл, бүртгэл, эрхгүйгээр эрхэлсэн бол тухайн үйл ажиллагаанаас олсон орлогыг хурааж, хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хоёр зуугаас хоёр зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэг зуугаас нэг зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

57.1.2.энэ хуулийн 19 дүгээр зүйлд заасан шаардлагыг зөрчиж танилцуулгад дутуу, худал, төөрөгдүүлсэн мэдээлэл тусгаж нийтэд танилцуулсан, худал амлалт өгсөн, танилцуулгад Хорооны зөвшөөрөлгүйгээр аливаа өөрчлөлт оруулсан, энэ хуулийг зөрчиж Хороонд бүртгүүлээгүй танилцуулга нийтэд танилцуулсан, уг үнэт цаасны талаар аливаа зар сурталчилгаа явуулсан, эсхүл санхүүжилт татах зорилгоор бусад төрлийн мэдээллийг нийтэд нээлттэй зарласан бол хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг дөрвөн зуугаас дөрвөн зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэг зуугаас нэг зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

57.1.3.энэ хуульд заасан хөрөнгө оруулалтын сан, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үйл ажиллагааны журам зөрчсөн хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хоёр зуугаас хоёр зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг далаас нэг зуу дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

57.1.4.энэ хуулийн 14.6, 21.2, 24.1, 26.6, 31.2, 37.5, 43.2, 48.3, 52.1, 56.2-т заасныг зөрчсөн хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хоёр зуугаас хоёр зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэг зуугаас нэг зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

57.1.5.энэ хуулийн 24.7, 37.6, 40 дүгээр зүйлд заасан мэдээлэл, мэдэгдлийг зохих журмын дагуу холбогдох этгээдэд гаргаж өгөөгүй хуулийн этгээд болон түүний холбогдох этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэг зуун хориос нэг зуун тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг тавиас жар дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

57.1.6.энэ хуулийн 15.2, 23.4, 29.2, 48.4, 50.2-т заасныг зөрчсөн хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэг зуун тавиас хоёр зуу дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг далаас нэг зуу дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

57.1.7.энэ хуулийн 35.4-т заасан мэдээллийг гаргаж өгөхөөс санаатайгаар зайлсхийсэн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн

хөлсний доод хэмжээг нэг зуугаас нэг зуун гуч дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, эрх бүхий албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг далаас нэг зуу дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох.

57.2.Зохицуулалттай этгээдийн хууль зөрчиж олсон орлогыг хурааж, зөрчлийг шалгахтай холбогдон Хорооноос гарсан зардлыг уг этгээдээр нөхөн төлүүлнэ.

57.3.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль тогтоомж зөрчиж бусдад учруулсан хохирол, үндэслэлгүйгээр олж авсан эд хөрөнгийг Иргэний хуульд заасан журмын дагуу нөхөн төлүүлнэ.

57.4.Энэ хуульд заасан захиргааны шийтгэл ногдуулсан нь гэм буруутай этгээдийг хөрөнгө оруулагчид учруулсан хохирлоо төлөх үүргээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

57.5.Энэ хуулийн 57.1-д заасан торгуулийг үндэслэлгүй ногдуулсан гэж үзвэл захиргааны болон шүүхийн журмаар гомдол гаргаж болно.

58 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

58.1.Энэ хуулийг 2014 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай 18.1.11, 18.1.12 дахь заалт нэмсүгэй:

“18.1.11.хөрөнгө оруулалтын сангийн орлого;

18.1.12.хадгаламжийн бичгийг суурь үнэт цаасанд хөрвүүлсний орлого.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**КОМПАНИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Компанийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 3.9 дэх хэсэг нэмсүгэй:

“3.9.Хөрөнгө оруулалтын сангийн тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээд нь тусгай зориулалтын компани хэлбэртэй байна. Уг хэлбэрийн компанийн үйл ажиллагааны онцлогтой холбогдсон харилцааг Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуулиар зохицуулах бөгөөд хуульд өөрөөр заагаагүй бол энэ хуулийн зохицуулалт хамаарахгүй.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ
ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.4 дэх хэсгийн “үнэт цаас /хувьцаа, нэгж эрх/” гэснийг “нэгж эрх”

гэж, мөн зүйлийн 38.6.2 дахь заалтын “хөрөнгө оруулалтын зориулалтаар зээл авах” гэснийг “хөрөнгө оруулалтын сангийн хэлбэрээс хамаарч тогтоосон хязгаараас хэтрүүлэн зээл авах” гэж, 38.6.3 дахь заалтын “сангийн хувьцаа /нэгж эрх/-г” гэснийг “сангийн нэгж эрхийг гэж” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.21 дэх заалтын “үнэт цаасны арилжаа эрхлэх байгууллагаар дамжуулан” гэснийг хассугай.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ИННОВАЦИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Инновацийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.11, 3.1.12, 3.1.13 дахь заалт, 12 дугаар зүйлийн 12.1.5 дахь заалтын “венч” гэснийг тус тус хассугай.

2 дугаар зүйл. Инновацийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйл, 16 дугаар зүйлийн 16.1, 16.3 дахь хэсэг, 22, 23, 24, 25, 26 дугаар зүйлийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 10 дугаар
сарын 03-ны өдөр

Дугаар 51

Улаанбаатар
хот

Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Улсын Их Хурлын 2012 оны 8 дугаар сарын 17-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч”-ийн “Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг” гэсэн хэсэгт Эдийн засгийн хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд “18.Хөрөнгө оруулалтын газар” гэж нэмсүгэй.

2.Энэ тогтоолыг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль батлагдсан өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 10 дугаар
сарын 18-ны өдөр

Дугаар 52

Улаанбаатар
хот

Газрыг улсын тусгай хэрэгцээнд авах тухай

Газрын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.3 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Бүгд Найрамдах Солонгос Улсаас Монгол Улсад суугаа Элчин сайдын яам, Бүгд Найрамдах Турк Улсаас Монгол Улсад суугаа Элчин сайдын яаманд тус тус олгосон газрын хилийн заагийг хавсралтаар баталж, улсын тусгай хэрэгцээнд авсугай.

2.Газар ашиглуулах гэрээг холбогдох журмын дагуу байгуулж, гэрчилгээ олгохыг Монгол Улсын Засгийн газар /Н.Алтанхуяг/-т зөвшөөрсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

Монгол Улсын Их Хурлын 2013 оны
52 дугаар тогтоолын хавсралт

**БҮГД НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ
ТУРК УЛСЫН ЭЛЧИН САЙДЫН ЯАМДАД ОЛГОСОН
ГАЗРЫН ХИЛИЙН ЗААГИЙН СОЛБИЦОЛ**

№	Өргөрөг			Уртраг			Талбайн хэмжээ /м.кв/	Хаяг
1	47	54	15.29216	106	55	15.33195	9992.01	Хан-Уул дүүрэг, 15-р хороо, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын ЭСЯ
2	47	54	15.43286	106	55	20.16732		
3	47	54	12.22819	106	55	20.40472		
4	47	54	12.06635	106	55	15.56962		
1	47	54	50.10521	106	55	25.67806	1798.91	Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Бүгд Найрамдах Турк Улсын ЭСЯ
2	47	54	51.10922	106	55	25.47013		
3	47	54	51.33084	106	55	28.08835		
4	47	54	50.88627	106	55	28.2048		
5	47	54	50.25934	106	55	28.38238		
Нийт							11790.92	

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 10 дугаар
сарын 18-ны өдөр

Дугаар 54

Улаанбаатар
хот

**Үндсэн хуулийн цэцийн 2013 оны
03 дугаар дүгнэлтийн тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1.4 дэх заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 334 дүгээр зүйлийн 334.4 дэх хэсгийн "... давж заалдах гомдол гаргаж болохгүй ..." гэсэн нь "Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 14 дэх заалтын "... шүүхийн шийдвэрийг давж заалдах ... эрхтэй. ..." гэснийг зөрчсөн байна" гэсэн Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн 2013 оны 10 дугаар сарын 09-ний өдрийн 03 дугаар дүгнэлтийг бүхэлд нь хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй гэж үзсүгэй.

2. Энэ тогтоолыг 2013 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2013 оны 8 дугаар
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 300

Улаанбаатар
хот

Арьс, ширний үйлдвэрлэл, худалдаанд мөрдөх техникийн зохицуулалт батлах тухай

Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний тухай хуулийн 10.2, Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн “малын гаралтай түүхий эд, ноолуур, ноос, арьс, ширийг боловсруулж, зах зээлд нийлүүлдэг болох” гэсэн зорилтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Арьс, ширний үйлдвэрлэл, худалдаанд мөрдөх техникийн зохицуулалтыг хавсралт ёсоор баталж, 2013 оны 9 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

2. Энэхүү техникийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн зохион байгуулалтын арга хэмжээг шат дараалан авч ажиллахыг Эдийн засгийн хөгжлийн сайд Н.Батбаяр, Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн сайд Х.Баттулга, Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Д.Гүньбазар, Стандартчилал, хэмжил зүйн газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Энхтайван, Гаалийн ерөнхий газрын дарга О.Ганбат нарт тус тус үүрэг болгож, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимд зөвлөсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Н.АЛТАНХУЯГ

**ЭДИЙН ЗАСГИЙН
ХӨГЖЛИЙН САЙД**

Н.БАТБАЯР

Засгийн газрын 2013 оны 300 дугаар
тогтоолын хавсралт

**АРЬС, ШИРНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ХУДАЛДААНД
МӨРДӨХ ТЕХНИКИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ**

Нэгдүгээр бүлэг
Ерөнхий зүйл

Зорилго, хамрах хүрээ

1.1. Энэхүү техникийн зохицуулалтын зорилго нь арьс, шир бэлтгэх, боловсруулах, худалдах явцад хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчны аюулгүй байдлыг хангах, нэмүү өртөг шингэсэн эцсийн бүтээгдэхүүний

эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх, хуурамч бүтээгдэхүүн хилээр нэвтрүүлэхээс хамгаалахад оршино.

1.2. Энэхүү техникийн зохицуулалтыг бүх төрлийн боловсруулсан арьс, ширийг хилээр нэвтрүүлэхтэй холбоотой мэдүүлэг гаргах, хорио цээрийн хяналт, шалгалт хийх үйл ажиллагаанд баримтална.

1.3. Энэхүү техникийн зохицуулалтыг Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа арьс, шир үйлдвэрлэх болон худалдан борлуулах иргэн, хуулийн этгээд заавал дагаж мөрдөнө.

Норматив ишлэл

1.4. Энэхүү техникийн зохицуулалтад иш татаж хэрэглэсэн дараахь стандарт, бусад баримт бичигт өөрчлөлт орсон тохиолдолд тэдгээрийн хамгийн сүүлчийн батлагдан хэвлэгдсэн албан ёсны хэвлэлээс иш татаж хэрэглэнэ:

- MNS 0060 Боловсруулаагүй арьс, шир. Техникийн шаардлага;
- MNS 4724 Анхан шатны боловсруулалт хийсэн арьс, шир.

Техникийн шаардлага;

- ISO 5431 Ямааны арьсан вет блю. Техникийн шаардлага;
- ISO 5432 Хонины арьсан вет блю. Техникийн шаардлага;
- ISO 5433 Үхрийн арьсан вет блю. Техникийн шаардлага;
- MNS 0084 Гутлын дээд биений болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага;

Техникийн шаардлага;

-MNS 0086 Хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага;

-MNS 5480 Арьс, шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрт тавигдах ерөнхий шаардлага;

-MNS 5582 Арьс, шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрээс урьдчилан цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлэх технологийн хаягдал ус. Техникийн шаардлага;

- ISO 14001 Байгаль орчны удирдлагын тогтолцоо;
- MNS ISO IEC 17025 Сорилт ба шалгалт тохируулгын лабораторид тавих шаардлага.

Тавих шаардлага.

Нэр томьёо

1.5. Энэхүү техникийн зохицуулалтад хэрэглэсэн нэр томьёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

1.5.1. “анхан шатны боловсруулалт хийсэн арьс, шир” гэж химийн болон механик аргаар боловсруулсан, идээлсэн, будсан болон будаагүй, тосолсон, хатаасан, өнгө засал хийгээгүй арьс, ширийг;

1.5.2. “гандсан арьс, шир” гэж химийн аргаар үсийг нь унагаасан, механик аргаар шар махыг нь авсан, давс, хүчлээр боловсруулж, чанарын хамгаалалт хийсэн түүхий арьс, шир болон идээлэхэд бэлтгэж давс, хүчлээр боловсруулж, хөөлтгүй болгосон арьс, ширийг;

1.5.3. “вет-блю” гэж химийн аргаар үсийг нь унагаасан, үсний угийг нь бүрэн гүйцэд авсан, механик аргаар халимлаж шар махыг авсан, өнгөн болон шар махан тал нь цэвэр толигор, нугалаасгүй, толбогүй, сульфат хромын суурьлаг давсаар нэвт идээлэгдсэн, жигд өнгөтэй нойтон хөх арьс, ширийг;

1.5.4. “вет вайт” гэж химийн аргаар үсийг нь унагаасан, үсний угийг нь бүрэн гүйцэд авсан, механик аргаар халимлаж шар махыг авсан, өнгөн болон шар махан тал нь цэвэр толигор, нугалаасгүй, толбогүй, сульфат хромын суурьлаг давснаас бусад идээлэгчээр идээлсэн нойтон цагаан арьс, ширийг;

1.5.5. “краст” гэж энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.3, 1.5.4-т заасан хагас боловсруулсан арьс, ширэнд нэмэлт идээлэг хийж, будсан болон будаагүй, тосолж, элдэж, тэлж хатаасан, өнгө засал хийгээгүй арьс, ширийг;

1.5.6. “хувцасны савхи буюу шевред” гэж энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.5-д заасан краст (хагас боловсруулсан хонины арьс)-ыг цаашид хувцасны зориулалтаар гүйцэд боловсруулж, өнгө засал хийсэн хонины арьсыг;

1.5.7. “илэг” гэж энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.5-д заасан краст (хагас боловсруулсан арьс, шир)-ыг шар махан талаас нь зүлгэж, цаашид гүйцэд боловсруулсан арьс, ширийг;

1.5.8. “нубук” энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.5-д заасан краст (хагас боловсруулсан арьс, шир)-ыг нүүрэн талаас нь зүлгэж, цаашид гүйцэд боловсруулсан арьс, ширийг;

1.5.9. “хром” энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.5-д заасан краст (хагас боловсруулсан шир)-ыг цаашид гүйцэд боловсруулж, өнгө засал хийсэн ширийг;

1.5.10. “юфть” энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.3 болон 1.5.4-т заасан хагас боловсруулсан ширэнд нэмэлт идээлэг хийж, будсан болон будаагүй, их хэмжээгээр тосолж, элдэж, тэлж хатаасан, өнгө засал хийсэн ширийг;

1.5.11. “булигаар” энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.3 болон 1.5.4-т заасан хагас боловсруулсан ширэнд нэмэлт идээлэг хийж, будсан болон будаагүй, тосолж, элдэж, тэлж хатаасан, өнгө засал хийсэн, хээ тавьж арласан ширийг;

1.5.12. “шевро” энэхүү техникийн зохицуулалтын 1.5.5-д заасан краст (хагас боловсруулсан ямааны арьс)-ыг цаашид гүйцэд боловсруулж, өнгө засал хийсэн ямааны арьсыг.

Хоёрдугаар бүлэг
Бүх төрлийн арьс, ширийг боловсруулах,
худалдаалахад тавигдах шаардлага

Бүх төрлийн арьс, ширийг боловсруулахад тавигдах шаардлага

2.1. Бүх төрлийн арьс, ширний түүхий эдийг орон нутгийн мал нядалгааны цех болон мах боловсруулах үйлдвэрийн дэргэдэх арьс, ширний анхан шатны тордолтын цэгт “MNS 0060 Боловсруулаагүй арьс, шир. Техникийн шаардлага” стандартын дагуу бэлтгэж арьс, ширний гарал үүслийг орон нутгийн эрх бүхий байгууллага тодорхойлно.

2.2. Бүх төрлийн арьс, шир нь “MNS 4724 Анхан шатны боловсруулалт хийсэн арьс, шир.” стандартын дагуу дараахь техникийн шаардлагыг хангасан байна:

2.2.1. үслэг эдлэлийн зориулалттайгаас бусад боловсруулсан бүх төрлийн арьс, ширний үсний уг нь бүрэн гүйцэд авагдсан, өнгөн болон шар махан тал нь цэвэр толигор, нугалаасгүй, толбогүй, нэвт идээлэгдэж будагдсан, жигд өнгөтэй байна;

2.2.2. анхан шатны боловсруулалт хийсэн арьс, ширний чанарын үзүүлэлт нь “Хүснэгт 1”-д заасан шаардлагыг хангасан байна:

Хүснэгт 1

Ангилал	Чанарын үзүүлэлт						
	pH	Татах цэг, С, (багагүй)	Чийг %, (ихгүй)	Хромын исэл, %	Бусад идээлэгч бодис, %	Өнгө	Тос, % (багагүй)
Вет блю	3.5-4.2	95.0	65.0	3.0-6.0	-	Жигд хөх цэнхэр	-
Вет вайт	-	60.0	65.0	-	идээлэг хийсэн бодисын агууламж, тоо хэмжээ	Цагаан цайвар	-
Краст	3.5-4.5	-	14.0	3.0-6.0	-	Жигд	4.5

2.3. “MNS 4724 Анхан шатны боловсруулалт хийсэн арьс, шир. Техникийн шаардлага” стандартын 4.1-д заасан гандсан арьс, шир нь Барааг тодорхойлох, кодлох уялдуулсан системийн дагуу чанарын хамгаалалт хийсэн түүхий эдэд хамаардаг тул боловсруулсан арьс гэж үзэхгүй.

2.4. Бүх төрлийн боловсруулсан арьс, шир нь “MNS 0084 Гутлын дээд биений болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс” стандартын дагуу дараахь техникийн шаардлагыг хангасан байна:

2.4.1. гутлын дээд болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс, шир нь гүйцэд идээлэгдсэн, зөв тослогдсон, өнгө туяаны ялгаагүй жигд будагдсан, жигд хээтэй, жигд зузаантай, биелэг уян, зөөлөн, жигд цэлмэнжүүлсэн, шар махыг сайтар цэвэрлэсэн, эрүүл ахуй, эдэлгээний шаардлага бүрэн хангасан байна;

2.4.2. өнгө зүлгэсэн хром, юфть, булигаар, гутлын дотрын арьсны хөндлөн огтлолын гуравны хоёр хүртэл зузааныг үндсэн өнгөөр будна. Шевро, илэг, нубук нэвт будагтай байна;

2.4.3. гутлын дээд болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс, ширний хими, физик, механикийн үзүүлэлт “Хүснэгт 2”-т заасан шаардлагыг хангасан байна:

Хүснэгт 2

№	Үзүүлэлт	Нэр төрөл	Гутлын дээд биений зориулалттай арьс, шир				Дотрын арьс
			Гоёлын гутлын	Өдөр тутмын гутлын	Ажлын гутлын	Тусгай зориулалтын	
1	Чийг, %, дээшгүй	Бүх нэр төрөл	14				
2	Тос, %	-хром, нубук -шевро -илэг -юфть, булигаар -үстэй арьс	6-14 6-14 5-10 -	6-14 6-14 5-10 5.5-12 5-8	5-10 -	6-20 - -	- 5-10
3	Оксид хром, %, доошгүй	-хром, нубук -шевро -илэг -юфть, булигаар -үстэй арьс	3.5				
4	Тасралт эсэргүүцэх даалт, Н/мм ² , доошгүй	-хром, нубук, илэг -шевро -юфть, булигаар -үстэй арьс	15 15 -	20 18 23 10	25 -	25 -	- 12 -

5	Өнгөний язралт, Н/мм ² , доошгүй	-хром -шевро -юфть, булигаар	12 10 -	15 12 15	15 - 15	15 - 15	- 8 -
6	Харьцангуй суналт, %, доошгүй	-хром, шевро -нубук, илэг -юфть, булигаар -үстэй арьс	15				18
7	Будгийн тогтвор үрэлтэд (веслик), балл, доошгүй -хуурай (20) -нойтон (10)	Бүх нэр төрөлд	4-5 4-5	4-5 4-5	4-5 3-5	4-5 3-5	5
8	Хучих будгийн олон нугаралт тэсвэрлэх чадвар, удаа, доошгүй	-хром, шевро, нубук -юфть, булигаар	5000 -	5000 3000	3000 2000	2000 2000	- -
9	Ус нэвтрэлт, (г/цаг)	-хром, шевро, нубук -юфть, булигаар	- -	- -	0.5 0.35	0.3 0.1	- -
10	Үлдэгдэл суналт, %, талбайгаар	-хром, илэг, нубук -шевро -юфть, булигаар	5-15 10-20 -	5-15 10-20 5-12	5-15 - 5-12		- - -
11	Арьсны зузаан, мм	-хром, нубук -шевро -юфть, булигаар -үстэй арьс	1.1-1.6 0.5-1.1 - -	1.2-1.8 0.7-1.3 1.6-2.2 1.4-2.6	1.4-2.0 - 1.7-2.4 1.8-3.0	1.6-2.2 - 1.8-2.8 1.8-3.0	0.6-1.2 0.6-1.2 0.6-1.2 0.6-1.2

2.4.4. гутлын улалгааны аргаас хамаарч арьс, ширийг тослох тосны хэмжээг хэрэглэгчийн саналаар боловсруулж болно;

2.4.5. үйлдвэрлэгч нь энэхүү стандартын дагуу боловсруулсан арьс, ширэнд чанарын баталгаа гарган, лабораторийн шинжилгээний дүнг дагалдуулсан байна;

2.4.6. энэхүү техникийн зохицуулалтын 2.4.3-т зааснаас гадна мэдрэхүйн бусад аргаар тодорхойлох боловсруулсан арьс, ширний үзүүлэлт, загварыг үйлдвэрлэгч-хэрэглэгч хоорондоо тохиролцож болно;

2.4.7. гутлын дээд биений болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс, ширийг “MNS 5177 Боловсруулсан арьсны гэмтлийг тодорхойлох, зэрэглэх арга” стандартын дагуу зэрэглэж дугаарлана;

2.5. Бүх төрлийн боловсруулсан арьс, шир нь “MNS 0086 Хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага” стандартын дагуу дараахь техникийн шаардлагыг хангасан байна:

2.5.1. хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьсны түүхий эд нь “MNS 0060 Боловсруулаагүй арьс, шир. Техникийн шаардлага” стандартын шаардлага хангасан байна;

2.5.2. хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьс, шир нь гүйцэд идээлэгдсэн, зөв тослогдсон, өнгө, туяаны ялгаагүй жигд, нэвт будагдсан, жигд цэлмэнтсэн, жигд зузаантай, махан тал нь сайтар цэвэрлэгдсэн, уян зөөлөн, биелэг, торгомсог байна;

2.5.3. арьсыг сайн татаж хатаах бөгөөд тэгш хэмтэй хэлбэр дүрсээ алдаагүй байна;

2.5.4. гоёлын хувцасны арьс нь зөөлөн, биелэг, торгомсог, гэмтэл багатай байна;

2.5.5. өдөр тутмын хувцасны арьсны төрөл бүрийн гэмтлийг багасгах зорилгоор хээ чимэглэл тавих буюу бусад өнгө засал хийсэн байж болно;

2.5.6. хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьсны хими, физик-механикийн үзүүлэлт нь “Хүснэгт 3”-т заасан шаардлагыг хангасан байна:

Хүснэгт 3

№	Үзүүлэлтүүд	Гоёлын	Өдөр тутмын	Тусгай зориулалтын
1	Чийг, %, дээшгүй		14	
2	Тасралт эсэргүүцэх даалт Н/мм ² , доошгүй	12.0	15.0	15.0
3	Тос, %, доошгүй, савхи илэг	12 12	16 12	14 14
4	Харьцангуй суналт, %, доошгүй		20	
5	Арьсны зузаан, мм	0.6-0.8	0.8-1.2	
6	Оёдлын утасны даалт, Н (доошгүй)	50	70	
7	Будгийн тогтвор үрэлтэд, балл, (веслик, 20 удаа) -хуурай (20 удаа) -нойтон (10 удаа)	5/5 4/4	4/4 4/4	4/4 4/4
8	рН, доошгүй		3.5	
9	Гэрэлд тэсвэрлэлт, өдрийн гэрэлд, балл	3	4	
10	Цаашид цууралт, Н/мм, доошгүй	12	14.0	
11	Усны дусалд өнгө хувиралтын хугацаа, мин	5	10	
12	Хучих будгийн олон нугаралт тэсвэрлэх чадвар, удаа, доошгүй	-	30000	

2.5.7. энэхүү техникийн зохицуулалтын 2.5.6-д зааснаас гадна мэдрэхүйн бусад аргаар тодорхойлох боловсруулсан арьсны үзүүлэлт, загварыг үйлдвэрлэгч-хэрэглэгч хоорондоо тохиролцож болно;

2.5.8. хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьсыг “MNS 5177 Боловсруулсан арьсны гэмтлийг тодорхойлох, зэрэглэх арга” стандартын дагуу зэрэглэж дугаарлана.

2.6. Бүх төрлийн арьс, ширэнд хийх шинжилгээг үндэсний болон олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн стандарт, аргачлалын дагуу үйлдвэрийн дэргэдэх болон хөндлөнгийн итгэмжлэгдсэн лабораторид хийсэн байна.

Бүх төрлийн арьс, ширийг худалдаалахад тавигдах шаардлага

2.7. Худалдаалах гэж байгаа боловсруулсан бүх төрлийн арьс, шир нь дараахь стандартуудад заасан шаардлагыг хангасан байна:

2.7.1. MNS 4724 “Анхан шатны боловсруулалт хийсэн арьс, шир. Техникийн шаардлага”, (энэ стандартын 4.1-д заасан гандсан арьс, шир орохгүй);

2.7.2. ISO 5431 “Ямааны арьсан вет блю. Техникийн шаардлага”;

2.7.3. ISO 5432 “Хонины арьсан вет блю. Техникийн шаардлага”;

2.7.4. ISO 5433 “Үхрийн арьсан вет блю. Техникийн шаардлага”;

2.7.5. MNS 0084 “Гутлын дээд биений болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага”;

2.7.6. MNS 0086 “Хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага”.

2.8. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт боловсруулж гадаад оронд худалдаалахаар гаргаж байгаа бүх төрлийн арьс, ширийг дараахь стандартын дагуу баглаж, хаяглан тээвэрлэнэ:

2.8.1. MNS 0084 “Гутлын дээд биений болон дотрын зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага”;

2.8.2. MNS 0086 “Хувцасны зориулалттай боловсруулсан арьс. Техникийн шаардлага”.

Гуравдугаар бүлэг
Арьс, шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрт
тавигдах ерөнхий шаардлага

3.1. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт болон гадаад оронд худалдах гэж байгаа бүх төрлийн арьс, ширийг “MNS 5480 Арьс, шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрт тавигдах ерөнхий шаардлага” стандартыг хангасан үйлдвэрт боловсруулсан байна:

3.1.1. үйлдвэрийн газрын байршил, орчны тохижилт, зам талбай нь хот, суурин газрын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан, “Хот, тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм” БНБД 30.01.04-ийн шаардлагыг хангасан байна;

3.1.2. үйлдвэрийн газрын барилга байгууламж, инженерийн шугам, сүлжээ нь “Производственные здания” СНиП 2.09.02-85*, “Складские здания” СНиП 2.11.01-85*, “Захиргаа аж ахуйн барилга” БНБД 31-04-03-т заасан шаардлагыг хангасан байна;

3.1.3. Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж, стандартуудын хүрээнд хөдөлмөр хамгаалал, техникийн болон галын аюулгүй ажиллагаа, бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн технологи, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагыг хангасан байна;

3.1.4. үйлдвэрийн барилга, байгууламж, төлөвлөлт шийдэл нь үйлдвэрлэлийн технологийн урсгалын шаардлагыг хангасан байна;

3.1.5. үйлдвэрлэлийн технологи ажиллагааг зөвхөн мэргэжлийн инженер-технологийн удирдлага дор гүйцэтгэнэ;

3.1.6. үйлдвэрийн ажлын байранд ахуйн болон хүнсний үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;

3.1.7. байгаль, орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ хийлгэж, орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөртэй ажиллана.

3.2. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт болон гадаад оронд худалдаалах гэж байгаа бүх төрлийн арьс, ширийг боловсруулахад гарах технологийн хаягдал ус нь “MNS 5582 Арьс, шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрээс урьдчилан цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлэх технологийн хаягдал ус. Техникийн шаардлага” стандартад нийцсэн байна.

3.3. Бүх төрлийн арьс, ширийг боловсруулах үйлдвэр нь “MNS 5105 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй, Эрүүл

ахуйн хамгаалалтын бүсийн хэмжээ, ерөнхий шаардлага” стандартад тавигдсан шаардлагыг хангасан байна.

3.4. Бүх төрлийн арьс, шир боловсруулах үйлдвэр нь “ISO 14001 Байгаль орчны удирдлагын тогтолцоо” стандарт нэвтрүүлэх бэлтгэлийг үе шаттайгаар хангаж, 2017 онд бүрэн нэвтрүүлсэн байна.

3.5. Бүх төрлийн арьс, шир боловсруулах үйлдвэр нь технологийн горим, түүхий эд, эцсийн бүтээгдэхүүний чанарын шинжилгээ хийх, дотоод хяналтын лабораторитай байх бөгөөд лаборатори нь “MNS ISO IEC 17025 Сорилт ба шалгалт тохируулгын лабораторид тавих шаардлага” стандартын шаардлага хангасан байна.

3.6. Бүх төрлийн арьс, шир боловсруулах үйлдвэр нь эрх бүхий байгууллага болон нийлүүлэгч, үйлдвэрлэгчээс гаргасан чанарын баталгааны гэрчилгээтэй түүхий эд, бодис, материал, тоног төхөөрөмжийг үйлдвэрлэлд ашиглана.

3.7. Бүх төрлийн арьс, ширийг боловсруулахдаа хязгаарласан болон хориглосон химийн бодис (хромын 6 валенттай давс, пентахлор фенол г.м)-ыг хэрэглэхгүй.

Дөрөвдүгээр бүлэг
Боловсруулсан бүх төрлийн арьс, ширэнд
хяналт хийхэд тавигдах шаардлага

4.1. Бүх төрлийн арьс, ширийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт боловсруулж, худалдаалах зорилгоор улсын хилээр гаргах болон гаднаас нэвтрүүлэхдээ холбогдох хууль тогтоомж, журмын дагуу хяналт, шалгалт хийнэ.

4.2. Боловсруулж, худалдах бүх төрлийн арьс, ширийг тохирлын баталгаанд хамруулсан байна.

4.3. Бүх төрлийн арьс, ширийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт боловсруулж, худалдаалах зорилгоор хилээр нэвтрүүлэх мэдүүлэгт холбогдох хууль тогтоомжид заасан баримт бичгийг хавсаргасан байна.

4.4. Энэхүү техникийн зохицуулалтын хэрэгжилтэд холбогдох төрийн захиргааны болон нутгийн захиргааны байгууллага, мэргэжлийн холбоод хяналт тавина.

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакци.
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medecelel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 6.25

Индекс: 14003